CELJSKI tednik

C E L J E
7. NOV. 1958
L. IX. ŠTEV. 44
CENA 15 DIN

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA CELJSKEGA OKRAJA

Ob občnih zborih sindikalnih podružnic

Skrb za človeka ne sme biti več v ozadju

Na plenumu Republiškega sveta sindikatov Slovenije, ki je bil pred dnevi v Ljubljani, so razpravljali o bližnjih občnih zborih sindikalnih podružnic. Beseda je tekla predvsem o skrbi za izboljšanje delovnih in življenjskih pogojev delavcev, o odnosih v kolektivih, sistemu nagrajevanja, politiki zaposlovanja in kadrih. Ker se bodo morali člani sindikata na občnih zborih o teh stvareh temeljito pogovoriti, objavljamo v skrajšani obliki nekaj misli iz govora predsednika Republiškega sveta tov. Staneta Kavčiča:

Osnovni problemi se danes pojavljajo v sindikalni podružnici, je dejal Stane Kavčič. Nekatere sindikalne podružnice so povezane s svojimi kolektivi, čutijo njihovo problematiko, vplivajo na urejanje te problematike in so politično vodstvo v podjetjih. Posamezne podružnice pa še vedno životarijo, ker se zapirajo v svoje drobne problemčke, namesto da bi se ukvarjale z osnovnimi družbeno ekonomskimi vprašanji v kolektivu oziroma komuni.

Bližnji občni zbori naj zato služijo temu, da take sindikalne podružnice iztrgamo iz njihove ožine ter jih obrnemo k njihovim osnovnim problemom, ki se pojavljajo v podjetju in komuni.

Spregovorimo o vseh stvareh, ki žulijo ljudi

Tak poglavitni problem predstavlja delo in borba za čimboljše delovne in življenjske pogoje delavca v podjetju in komuni. Nekatere sindikalne podružnice se te razprave bojijo, ker čutijo, da v njihovih kolektivih o tem ni dovolj jasnih in kompaktnih mnenj, da prevladujejo morda nekateri posamezniki z napačnimi, demagoškimi zahtevami. Nekatere sindikalne podružnice se bojijo da bi jim posamezniki s takimi nastopi napačno usmerili občne zbore. Vendar nikakor ni prav, da se sindikalne podružnice zato umikajo v defenzivo, marveč je treba vprašanja odkrito postaviti na dnevni red, povedati, kaj je možno urediti in kaj ne, skratka, stvari je treba postaviti na pravo mesto.

Sindikalne podružnice naj se pri tem postavijo na svoja stališča, za katere se zavzemajo v politiki izboljševanja življenjskih in delovnih pogojev delavca, nastopijo naj z jasnimi pogledi na probleme, ki se pri tem pojavljajo v kolektivu in komuni.

Birokratizem še povzroča nezadovoljstvo v nekaterih delovnih kolektivih

Na občnih zborih sindikalnih organizacij je treba tudi analizirati, do kam smo prišli v kolektivu pri razvijanju socialističnih odnosov. Pri tem nikakor ne smemo podcenjevati elementov birokratizma, ki so v nekaterih kolektivih še močni in ki povzročajo dokaj nezadovoljstva med delavci. Taki elementi birokratizma se pojavljajo običajno kot brat ali sestra anarhističnih tendenc. Čim bolj se socialistična zavest delavca razvija, tem manj je delavec pripravljen trpeti ostanke birokratizma in zato le-ti tembolj ustvarjajo v njem občutek nezadovoljstva, toliko bolj pa je hkrati dovzeten za razna prišepetavanja od strani. Razne ankete povedo, da igrajo v počutju delavca dobri odnosi v kolektivu večjo vlogo kot pa višina prejemkov. Sindikat mora imeti hkrati z organizacijo ZK najbolj tenek posluh za ta družbena dogajanja v kolektivu in mora čvrsto stati na pozicijah delavca, ko gre za njegove človečanske in upravljalske pravice.

Še so primeri, da se mnogih stvari kolektivu ne pove, da celo organi upravljanja sprejmejo sklep, ki je sicer povsem pravilen, a povzroči politične težave v kolektivu, ker sprejetje tega sklepa ni nihče politično pripravil in obrazložil, ker se, skratka, podcenjuje stopnjo soodgovornosti in prizadetosti, ki jo pri reševanju problemov kažejo delavske množice. Še vedno se vse preveč sklepa za zaprtimi vrati in premalo igra z odprtimi kartami, je poudaril tovariš Stane Kavčič.

So dalje tudi primeri, ko se nekateri organi upravljanja spreminjajo v kimavce. Taki organi so vedno pripravljeni glasovati za ta ali oni sklep, ki ga dobijo za mizo, čeprav ne vedo, kaj bo ta sklep pomenil za kolektiv ali komuno. V tem pogledu tudi zbori proizvajalcev še ne predstavljajo posebnih izjem. Tak primer je bil tudi pri odobravanju 10-odstotnega dopolnilnega proračunskega prispevka. Stvar je sicer v svoji osnovni zamisli dobra, slabo pa je, da večina zborov proizvajalcev ni vedela, kaj sprejema, ko je za to glasovala.

Takšnih sklepanj je še dokaj. Ustvarja se vzdušje, da bo tisti, ki bo kaj vprašal, če mu stvar ni jasna, veljal za primitivneža. Mi pa moramo ustvariti pri tistih, ki so člani organov upravljanja, takšno razpoloženje in notranje prepričanje, da bo vsakdo smatral za svojo dolžnost, da zahteva natanko obrazložitev, če česa ne ve oziroma ne razume. Sindikalne organizacije morajo v tem smislu nuditi organom upravljanja vso pomoč.

Ko je tovariš Kavčič govoril o prekomernem zaposlovanju nove delovne sile in o skrbi za človeka, je poudaril, da skrb za človeka še ni postala enakovredna prizadevanjem za čim večjo razširjeno reprodukcijo. Delovni in življenjski pogoji še vedno niso politično enakopravni načrtom za nove investicije in modernizacije v podjetjih. Sindikalne organizacije bi se morale zavzemati za to, da se najmanj dve tretjini sredstev iz skladov splošne potrošnje investira v objekte družbenega standarda v podjetju ali komuni.

Hladna jesen že prihaja...

Jesen je lepa, zlasti še, če je tako bogato obdarila ljudi s plodovi kot letošnja. V času ko narava nekako odmira, se zelenje kot za slovo spremeni v pestro mavrico barv, preden odpade. Tudi v celjskem parku šumi suho listje pod metlo. Park pa kljub svoji jesenski prelesti sameva. Regulacija je odrezala meščane od priljubljenega sprehajališča. Bo vsaj na pomlad čez novo brv dobil svoje narave željne goste?

S seje obeh zborov Okrajnega ljudskega odbora v Celju

Imamo vse pogoje za izpolnitev predvidenih nalog v gospodarstvu

PREBIVALCI SO SE DOBRO ZALOŽILI Z OZIMNICO — PROIZVODNJA ZA OKOLI 3 % POD PLANIRANIM POVPREČJEM — POVEČANJE GRADBENE DEJAVNOSTI DRUŽBENEGA STANDARDA — NOVE OBČINSKE VOLITVE NA PODROČJU UKINJENIH OBČIN V VOJNIKU IN NA VRANSKEM

Pod vodstvom predsednika Rika Jermana sta se preteklo sredo sestala oba zbora Okrajnega ljudskega odbora v Celju. Na dnevnem redu so bila med drugim poročila sveta za blagovni promet, poročilo o gospodarstvu v prvih osmih mesecih letošnjega leta, poročilo sveta za telesno vzgojo ter poročilo o združitvi nekaterih občin v celjskem okraju.

Uvodne besede predsednika sveta za blagovni promet MIŠA BOBOVNIKA so bile posvečene letošnji letini. Tako je med drugim dejal, da je bila letošnja letina dobra ter pridelek, razen hmelja, količinsko in kakovostno nadpovprečen. Prav zaradi tega so pristojni činitelji vlagali največ naporov, da bi zagotovili čim cenejšo preskrbo državljanov, pa tudi v to, da pridelek ne bi ostajal neodkupljen pri proizvajalcih. Tako smo s pravočasnimi posegi dosegli, je nadaljeval tov. Bobovnik, da se je odkupovanje sadja, zlasti pa jabolk, normaliziralo. Ne glede na to pa so se pojavile težave zaradi pomanjkanja embalaže in v zadnjem času še spričo slabe kvalitete zimskih jabolk. Po najnovejših podatkih so kmetijske zadruge do dneva zasedanja okrajnega ljudskega odbora odkupile vsega skupaj okoli 350 vagonov jabolk.

Tudi pridelek krompirja je bil letos dober. Sprva so ga kmetijske zadruge odkupile okoli 25 vagonov, pozneje pa je odkup, zaradi določitve odkupne cene, zaostal. Tako se vse zdi, da bo domači pridelek porabljen za krmljenje prašičev, medtem ko bodo potrošniki lahko odkupovali le slabši krompir iz Ptuja.

Kot kažejo poročila občinskih ljudskih odborov, so se prebivalci v glavnem dobro založili z ozimnico. Ne glede na to, da so odgovorni činitelji priporočali sindikalnim organizacijam, da naj ozimnico za svoje člane zagotovijo le preko kmetijskih zadrug, poslovnih zvez in preskrbovalnih podjetij, pa podatki kažejo, da se je trgovina z jabolki in krompirjem kljub temu odvijala v precejšnji meri med potrošnikom in proizvajalcem. Tako so kolektivi kupili 8 % blaga za ozimnico pri Agroprometu v Celju, 75 % pri kmetijskih zadrugah in 17 % neposredno pri proizvajalcih. Za vse one, ki pa se zaradi enih ali drugih vzrokov niso odločili za nabavo ozimnice, pa se je solidno založilo celjsko preskrbovalno podjetje Agropromet. Tako ima na zalogi okoli 30 vagonov jabolk, 10 vagonov krompirja, 6 vagonov kislega zelja in podobno. V skladiščih pa ne manjka niti čebule in jajc.

Na preskrbo prebivalcev mesta Celja pa imata velik vpliv še Kmetijsko gospodarstvo Lava ter Vrtnarska šola v Medlogu. Da bi bila preskrba s kmetijskimi pridelki še boljša, bo gospodarstvo na Lavi odprlo v Celju še lastno prodajalno.

Končno je tov. Bobovnik govoril še o preskrbi z mesom ter o ukrepih občinskih ljudskih odborov v zvezi z kontrolo in evidenco cen.

V nadaljevanju zasedanja je o razvoju gospodarstva v prvih osmih mesecih letošnjega leta govoril podpredsednik MIRAN CVENK. Tako je med drugim dejal, da družbeni načrt celjskega okraja za letošnje leto predvideva povečanje proizvodnje v industriji in rudarstvu za 9.5 %. Plan proizvodnje pa je bil v prvih osmih mesecih letošnjega leta izpoljnjen s 63.6 %, kar pomeni, da je bila celotna proizvodnja v tem razdobju za okoli 3 % pod plani-

(Nadaljevanje na 2. strani)

TISKOVNA KONFERENCA PRI OKRAJNI ZADRUŽNI ZVEZI V CELJU

Priprave na volitve v zadružne svete so končane

MED 2795 KANDIDATI JE 756 ŽENA IN 534 MLADIH ZADRUŽNIKOV. — NA KANDIDATNIH LISTAH SO NAJBOLJŠI IN NAJNAPREDNEJŠI ZADRUŽNIKI. — ORGANIZACIJE SOCIALISTIČNE ZVEZE SO USPEŠNO IZVEDLE SVOJO POLITIČNO VLOGO.

V sredo je bila pri Okrajni zadružni zvezi tiskovna konferenca, katere so se udeležili: podpredsednika OZZ **tovariš Jeraj** in **tovariš Žvar** ter sekretar OO SZDL **tov. Sotlar.** Le-ti so odgovarjali na vprašanja časnikarjev, ki so se zanimali predvsem za priprave na volitve delavskih svetov in še o nekaterih trenutno najbolj aktualnih problemih na področju kmetijskega zadružništva.

Tehnične priprave na volitve so v glavnem končane. V vseh kmetijskih zadrugah so sprejeli kandidatne liste in vsi kandidati so kandidature že podpisali. Tudi volilne komisije so že povsod postavljene, v glavnem pa tudi že volilni odbori. V večini zadrug so že izdelali volilne imenike, ponekod pa so ta zadnja tehnična dela v teku. V našem okraju bo na dan volitev 130 volišč. Nekatere zadruge bodo imele več, precej zadrug pa tudi samo po eno volišče.

Na kandidatnih listah je 3264 kandidatov, to je 469 kandidatov več kot jih bo na dan volitev v zadružne svete dejansko izvoljenih. Med temi kandidati je 756 žena in 534 mladih aktivnih zadružnikov. Značilnost sestava kandidatov je tudi v tem, da prevladujejo predvsem mladi ljudje, saj samo 49 kandidatov presega 65 let starosti. To starostno povprečje pa je v korist mlajših veliko večje kot pri dosedanjih upravnih odborih zadrug. Zanimivo je tudi premoženjsko stanje kandidatov. Če odštejemo 658 kandidatov iz vrst delovnih kolektivov v zadrugah, potem dobimo takole sliko: Kandidatov, ki imajo do 3 ha obdelovalne zemlje, je 412. Od 3 do 5 hektarjev poseduje 499 kandidatov. Posestnikov od 5 do 8 ha je 568, nad 8 ha pa ima 326 kandidatov.

Novost v bodočih upravnih organih zadružnega življenja je tudi ta, da bodo v bodoče zadružni delavci in uslužbenci enakovredno soodločali o napredku in gospodarjenju v zadrugah. Zato tokrat v zadružne svete pride 658 članov zadružnih kolektivov. Kjer so ti kolektivi veliki, bodo imeli za svoje zastopnike posebne volitve, v 21 zadrugah bodo člani kolektivov volili svoje zastopnike v posebno skrinjico toda pred skupno volilno komisijo. V ostalih zadrugah, ki imajo majhno število delavcev, pa bodo kolektivi avtomatično izvoljeni v zadružne svete.

Sporedno s tehničnimi pripravami na volitve so potekale tudi politične priprave na tak velik dogodek. Tako so na izrednih občnih zborih zadružniki sprejeli nova zadružna pravila, ki pa so samo potrdila že obstoječe stanje v zadružnem življenju, ki je v zadnjem času postalo bolj namensko s tem, da se je razbremenilo raznih dejavnosti, ki niso imele nobene zveze z kmetijsko proizvodnjo. Nadalje so povsod, sicer ponekod bolje, drugje spet slabše, obravnavali in sprejemali zadružne perspektivne načrte. Kjer so to nalogo uspešno opravili že na izrednih občnih zborih, so sedaj težišče razlage perspektivnih načrtov kmetijskih zadrug prenesli v vasi, marsikje pa so navezali stike s posameznimi proizvajalci in jim predočil njihove deleže dolžnosti do skupnega načrta celotne zadružne skupnosti.

V predvolilnih pripravah se je sodelovanje zadružnih organizacij in ostalih

(Nadaljevanje na 5. strani)

Tržišče s tekstilom je letos dobro založeno

Na sestanku članov sekcije za tekstil in galanterijo, ki je bil pred dnevi v Trgovinski zbornici v Celju, so ugotovili, da je tržišče s tekstilom v letošnjem letu dokaj dobro založeno in tudi zadostno sortirano.

Proizvodnja tekstila se je v letošnjih 8 mesecih v Sloveniji povečala za 5 %, zaloge v tovarnah pa nad polovico. Največ so se povečale zaloge pri bombažnih tkaninah in so enkrat večje od preteklega leta, pri tkaninah iz umetne svile in umetnih vlaken pa nad polovico. Pri volnenih tkaninah so zaloge za četrtino večje in ne predstavljajo takih težav, kot pri ostalih tkaninah, kjer so prekomerne zaloge. Vzroki zastoja v prodaji so predvsem v zmanjšanju izvoza. Tako je n. pr. dosegel izvoz konec preteklega leta 55 milijonov kvadratnih metrov, medtem ko bo predvidoma znašal letos nekaj nad 10 milijonov. Na zastoj vpliva tudi zmanjšanje nakupa na potrošniški kredit in končno tudi zmanjšanje izplačevanja plač preko tarifnih postavk.

Promet trgovine na malo s tekstilom se je v 9 mesecih v okraju povečal za 1 %, medtem ko se je promet celotne trgovine na malo povečal za četrtino.

Manjši promet pri tekstilu nastaja predvsem zaradi manjše prodaje na potrošniški kredit. Doslej so trgovine prodale na kredit le 19,8% tekstila, to se pravi za 80% manj kot lani. Zaloge v trgovini na malo so se povečale za 8 do 12 odstotkov in krediti za 5 odstotkov. Industrija pritiska na trgovino, da še poveča zaloge in tako nudi potrošniku večjo izbiro blaga. Trgovina pa se temu brani in svojih zalog ne želi povečati. Tak odpor je deloma tudi opravičljiv, če upoštevamo, da je obrestna mera za kredite previsoka in bi sedanja marža za to ne zadoščala. Zaradi tega je bilo predlagano, da se zniža obrestna mera.

Predlagano je tudi bilo, da se poveča možnost nakupa na potrošniški kredit in da se v nakup vključijo tudi bombažne tkanine.

Kljub temu, da so letos trgovine s tekstilom za jesensko in zimsko sezono dokaj dobro založene, prodaja ni zadovoljiva. V preteklem letu so v tem času prodali že skoraj polovico jesenskega in zimskega blaga, letos pa so s prodajo komaj pričeli. Na to vpliva predvsem letošnje ugodne vreme in deloma potrošniški krediti. Z izboljšanjem pogojev za najemanje potrošniških kreditov se je to stanje v zadnjem mesecu nekoliko izboljšalo, vendar pa še vedno znatno zaostaja za lansko prodajo.

Zaradi takega stanja na tržišču so nastale tudi znatne težave v plačevanju. Povprečni plačilni rok v industriji za prodano blago se je v prvem polletju podaljšal od 21 na 36 dni, v zadnjih mesecih pa ponekod celo na 60 dni. S tem kreditira industrija trgovino na debelo, le-ta pa trgovino na drobno. K. B.

Teden varnosti

pod pokroviteljstvom predsednika okraja tov. Rika Jermana bo od 17. do 23. novembra 1958

TEDEN VARNOSTI bo začetek pospešenih naporov za izboljšanje varnosti pri delu. V ta namen je bila konec meseca oktobra sklicana konferenca varnostnih tehnikov in predstavnikov HTZ komisij okraja Celje, na kateri je bilo prisotnih 80 predstavnikov iz raznih podjetij. Konferenca je bila sklicana na pobudo komisije za zaščito zdravja in delovnih pogojev zavarovancev, ki je pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje v Celju, z namenom prirediti TEDEN VARNOSTI, ki bo prvi tovrstni teden v Jugoslaviji. Tovariš Kleč je v izčrpnem referatu opisal namen tega tedna v cilju izboljšanja delovnih pogojev delavcev in varnosti pri delu. Široka akcija tedna varnosti je bila sprejeta s polnim odobravanjem, saj je pospešena skrb za zdravje in življenje ter delovnih pogojev ljudi prvenstvena skrb naše socialistične družbe.

Da se s problemom poškodb na delu in izven dela dokončno spoprimemo z vso odločnostjo, nas v to silijo naslednji, nič kaj prijetni podatki. V letu 1957 je bilo na področju okraja Celje poškodovanih pri delu 6915 oseb, na poti v službo in domov pa 2778 oseb, zaradi tega je bilo izgubljenih 165.500 delovnih dni. Stroški zdravljenja in izguba narodnega dohodka pa presega 700 milijonov dinarjev. Niso pa všteti stroški, ki jih povzroča invalidnost in zmanjšana delovna sposobnost ponesrečenih delavcev. Številne obratne in izvenobratne poškodbe predstavljajo za naše gospodarstvo dokaj težek ekonomski pa tudi socialno zdravstveni problem, ki močno vpliva tudi na splošno življenjsko raven, saj posledice ponesrečenih črpajo težke milijarde iz družbenih skladov. Zato naj ne bodo napori, ki zadevajo celotno našo družbo, v izboljšanju delovnih pogojev in preprečevanju delovnih nesreč samo momentalna akcija, temveč naše bodoče sistematično delo.

Kadar razpravljamo v izboljšanju in dvigu proizvodnosti o analitični oceni delovnih mest, ne smemo prezreti ravno tako važnega momenta, kot je varnost pri delu. Dobra varnost pri delu in ugodni delovni pogoji na delovnem mestu bodo na dvig proizvodnje in kakovosti proizvodov vplivali prav tako, če ne še bolje, kot dobra organizacija dela. Iz tega sledi, da bodo izboljšani delovni pogoji in dosledna varnost pri delu mnogo prispevali k dvigu življenjske ravni, ker bomo prihranili ogromno sredstev v našem gospodarstvu, hkrati pa bomo delavcu očuvali zdravje in življenje, ki predstavlja za našo socialistično družbo največje bogastvo. R. P.

Ali je vajencev preveč ali premalo?

Naše osemletne osnovne šole, dajejo dovolj kadra za obrt in industrijo, le da je njihovo vključevanje v uk zelo omejeno. Najmočnejši vir za zaposlitev je industrija. Zaradi premajhne kapacitete delavnic mnogi mojstri odklanjajo sprejem novih vajencev. Med njimi so pa tudi taki, ki jih odklanjajo zaradi ekonomskih razlogov trdeč, da je delo vajencev neproduktivno, da so velik del učne dobe odsotni, ker posečajo vajensko šolo, predvojaško vzgojo in imajo pravico do letnega dopusta. Takih izgovorov je sicer malo, vendar pa le vplivajo na število razpoložljivih učnih mest.

Trditev o premajhni produktivni vrednosti vajenčevega dela v delavnicah je enostransko, ker ne upošteva velike vrednosti splošne in strokovne izobrazbe v vajenskih šolah. Res je, da vajenske šole obeh tipov, to je šole s celoletnim poukom po dvakrat na teden in tromesečne ali periodične šole s strnjenim poukom nudijo za sedaj le splošno in teoretično strokovno izobrazbo, medtem ko se njen praktični del izvaja v delavnicah.

Da bi te šole dosegle čim tesnejše stike z delavnicami, smo pred leti uvedli delavniške dnevnike, v katere zapisujejo vajenci potek svojega praktičnega dela v delavnicah. Pregledujejo jih učitelji strokovnjaki — učitelji praktičnega pouka iz vrst izkušenih mojstrov in tehnikov. S tem najlaže povezujejo strokovno teorijo s praktičnim delom.

Učitelji praktiki bi radi napravili še en korak dalje v napredku strokovnega pouka v vajenskih šolah. Prizadevajo si, da bi šole dobile še šolske delavnice, opremljene z najpotrebnejšim orodjem in osnovnimi stroji. Tako bi vajenci že v šoli naučili pravilne rabe orodja in strojev, ki v delavnicah zaradi produkcije počasi napreduje. S tem bi odpadel očitek o neproduktivnosti vajenčevega dela. To prizadevanje strokovnih učiteljev je zelo pozitivno, le žal da ga še vse premalo upoštevamo.

KAKO JE Z VKLJUČEVANJEM NOVIH VAJENCEV?

Od kakih 600 interesentov je bilo ob koncu avgusta pri Okrajni obrtni zbornici v Celju vpisanih in registriranih za sprejem v obrt 250, v industriji pa 73. Lani je bilo sprejetih v obrt v okrajnem merilu 415, v industrijo pa 262. Ker sklepanje učnih pogodb še ni zaključeno, lahko računamo na sprejem še kakih 200 vajencev, polovico za obrt in toliko za industrijo. Planiranega števila, ki predvideva 6% povečanje proti lanskemu, seveda ne bo moč doseči. *Zastareli* so tudi *predpisi*, ki dovoljujejo sklepanje pogodb do srede oktobra, medtem ko se pouk na šolah začne že 5. septembra. Za tiste vajence, ki jih sprejemajo v uk še celo v novembru in decembru, je šolsko leto izgubljeno. Zato se jim učna doba zaradi nedovršene strokovnošolske obveznosti, ki traja 3 leta, umetno podaljša. Krivica takega ravnanja v škodo vajencev je očitna.

POKLICNA SVETOVANICA IN POSREDOVALNICA ZA VKLJUČEVANJE MLADINE

Obe nadvse koristni ustanovi imata vsaka zase posebne težave. Poklicna svetovalnica je do meseca avgusta izvršila 408 pregledov mladine in ji določila primerne poklice. Toda kaj pomaga poklicno svetovanje, če za določen poklic ni ustreznega učnega mesta. Ta svetovalnica bi morala biti v neposrednem stiku z mladinsko posredovalnico za delo. Le-ta, ki je nujno potrebna, letos sploh *ne deluje*. Kdo naj sedaj usmerja mladino v poklice? Tu nekaj ni v redu.

Podjetja in mojstri sedaj vključujejo nove kadre mimo posredovalnice, zato tudi ni pravega pregleda o delovni sili. Te posle sedaj opravlja edino Obrtna zbornica sama. Čemu neki vzdržujemo ustanove, ki ne opravljajo svojih dolžnosti? Znano je tudi, da pri nekaterih občinskih ljudskih odborih nimajo posredovalnic, oziroma oddelkov ali referatov za vključevanje mladine v poklice. Kako naj pri takih razmerah vodimo evidenco nad potrebami in razpoložljivim številom kadrov? Zbori proizvajalcev bi morali tudi na tem področju napraviti red.

NOVA VAJENSKA ŠOLA ZA KOVINARSKO STROKO

V Celju delujeta dve vajenski šoli: celoletna i tromesečna. Obe vključujeta vajence kovinarje,, toda obe sta že prenapolnjeni. Zato je bil izdelan investicijski program za gradnjo nove šole za kovinarje, v katero bi združili kovinarje obeh šol. Grajena poleg sedanje vajenske šole raznih strok bi naj imela nova šola tudi šolske delavnice, porabne za obe šoli, po programu, ki so ga sestavil učitelji praktičnega pouka. Škoda bi bilo, če bi ta program obležal v predalih, čakajoč na investicijska sredstva, ki jih trenutno nimamo, ne da bi medtem oskrbeli vsaj gradbene načrte zanjo.

Če bomo upoštevali želje in težnje mladine in njenih staršev, pravilno cenili delo poklicne svetovalnice, uredili posredovalnice za vključevanje mladine v poklice pri občinskih ljud. odborih, skrbeli za sodobno urejene šolske prostore in začeli misliti na ustanavljanje novih obrtnih obratov, potem ne bo več zastoja v obrtni dejavnosti. Iz tega sledi, da je zaradi sedanjih napak mnogo uka željnih vajencev preveč, za razvoj gospodarstva pa še mnogo premalo. —nik

Za izpolnitev predvidenih nalog . . .

(Nadaljevanje s 1. strani)

ranim povprečjem. Ne glede na to, pa so vse možnosti, da bodo proizvodni načrti tudi v letošnjem letu izpolnjeni, če ne pri vseh gospodarskih organizacijah, po vsaj v povprečju.

Industrijska proizvodnja se je šele v marcu in aprilu dvignila na planirano povprečje, v naslednjih mesecih je zopet nazadovala, dokler se v avgustu ni povzpela na lansko povprečje.

Vrednost kmetijske proizvodnje se bo skladno s perspektivnim načrtom povečala v letošnjem letu za 7,7 %, po oceni pa bo letošnja proizvodnja le za 5 do 6 % višja od lanske.

Vrednost izračunanih gradbenih del se je v prvih osmih mesecih letošnjega leta povečala za 52 %. Razveseljiva je ugotovitev, da se je tudi letos znatno povečala dejavnost izgradnje družbenega standarda in da se postopno manjša kapitalna izgradnja.

Po družbenem načrtu za tekoče leto se je v industriji predvidevalo povečanja števila zaposlenih za 4 %. Povečanje v prvih osmih mesecih letos pa je v primerjavi z istim razdobjem lanskega leta znašalo 6.2 %, ali povprečno 2253 oseb. Tako se je število močneje povečalo, kot je narasla proizvodnja, kar kaže, da se je proizvodnost dela zmanjšala.

Povečanje števila zaposlenih pa ni vplivalo na povečanje števila opravljenih ur v enakem razmerju ter so se dejansko opravljene ure v industriji povečale le za 2.3 %, medtem ko se je povprečno število zaposlenih povečalo za 6.2 %.

Po oceni in nedokončnih podatkih se je promet v trgovini v prvih osmih mesecih v primerjavi z istim razdobjem lanskega leta povečal za 19 %, in sicer v trgovini na malo za 24.5, v trgovini na veliko pa za 17 %. Zraven tega ocenjujemo, da so se zaloge povečale v prvem polletju za 23 %, kar gre v prvi vrsti na račun boljšega asortimenta. Vrednost odkupov se je v primerjavi z osmimi meseci lanskega leta povečala za 25 %.

Do konca avgusta letošnjega leta se je promet v gostinstvu povečal za 30 % napram istemu razdobju lanskega leta. Ker pa so se v istem razdobju povečale tudi cene, se je obseg gostinskih uslug dejansko povečal le za 13 %.

Po predvidevanjih perspektivnega načrta bi se morala osebna potrošnja prebivalcev v letošnjem letu povečati za 6 do 7 %. Kot kažejo podatki, je ta številka v povprečju dosežena, žal pa je šlo to povečanje predvsem v korist kmečkega prebivalstva, dosti manj pa na področja mest in industrijskih središč.

Kot tretji poročevalec je nastopil predsednik sveta za telesno vzgojo in šport KAREL JUG, ki je najprej analiziral dosedanje delo sveta, nato pa še razvoj telesne vzgoje v šolah in društvenih organizacijah. Na podlagi ugotovitev in stanja je članom obeh zborov predložil še več priporočil.

Na koncu prvega dela zasedanja je o združitvi nekaterih občin na področju celjskega okraja spregovoril še tajnik LUDIVK GORENJAK. Tako je med drugim dejal, da bo od 1. novembra dalje na celjskem območju namesto prejšnjih 12 le 8 občin, in to: Celje, Žalec, Mozirje, Šoštanj, Slov. Konjice, Šentjur, Šmarje in Laško. Zraven tega je poročal o konstituiranju začasnih občinskih ljudskih odborov v Celju in Žalcu ter o konstituiranju stalnega občinskega ljudskega odbora v Šmarju. Ljudski odbori s področja ukinjenih občin v Rogaški Slatini, Šmarju in Kozjem so se namreč na prvi skupni seji zedinili, da bo novi občinski ljudski odbor zajel vse dosedanje odbornike ukinjenih treh občin in da spričo tega ne bodo razpisali novih obč. volitev. Tako ima zdaj novi občinski ljudski odbor s sedežem v Šmarju 120 odbornikov, od tega 66 v občinskem zboru in 54 v zboru proizvajalcev. Občinski ljudski odbor v Celju pa bo imel po priključitvi vojniškega področja 96 odbornikov, od tega 55 v občinskem zboru in 41 v zboru proizvajalcev. Občinski ljudski odbor v Žalcu pa bo štel 59 odbornikov, od tega 32 v občinskem zboru in 27 v zboru proizvajalcev. Glede na to, da je veljal pri zadnjih občinskih volitvah različen ključ pri izbiri odbornikov v Celju, oziroma Vojniku ter Žalcu in Vranskem, je ljudski odbor celjskega okraja sprejel sklep, da se za področja ukinjenih občin na Vranskem in Vojniku razpišejo ponovne občinske volitve. Tako bodo volitve v občinski zbor na obeh omenjenih področjih v nedeljo 7. decembra, volitve v zbor proizvajalcev industrijske skupine 11. dec. in volitve v zbor proizvajalcev kmetijske skupine 14. decembra. Hkrati s tem bosta področji ukinjenih občin na Vranskem in Vojniku razdeljeni na nove volilne enote.

Na zaključku dela sta oba zbora sklepala še o predlogih komisij za gospodarstvo, komisije za predpise in organizacijska vprašanja ter komisije za volitve in imenovanja. -nik

pogled po svetu * pogled po svetu

A. J. P. Taylor je eden od vodilnih angleških zgodovinarjev na Magdalen College v Oxfordu. Ko je pretekli teden dobrodušni dr. Heuss uradno obiskal angleško kraljico kot zastopnik »nove« Nemčije, je ta odličnik angleške kulture v »Sunday Expressu« nemškega gosta zasul, kakor pišejo Nemci, s »peklenskimi vizijami«, nekako po temle obračunu: »Če potuješ v Nemčijo na dopust, ne pozabi: Policist, ki uravnava cestni promet, je med vojno dajal signale vlakom smrti... Fabrikant, ki od njega danes kupuješ blago, je tedaj zaposloval sužnje, ki mu jih je dobavljal SS... Možje, ki so služili Hitlerju, sede danes v vladnih kancliјah... Za svojo osebo izjavljam, da ne bom navzoč na nobenem kongresu, ki se ga bodo udeležili Nemci.« In tako dalje.

Celo uradni »Daily Telegraph« je zapisal, da je Heuss pravo utelešenje tiste zunanjosti, ki bi jo povojni Nemci tako radi kazali vsemu svetu kot svoj pravi obraz.

Uradni obisk je sicer v redu potekel, čeprav je bilo čutiti leden hlad »kakor na severnem tečaju« tudi v takem listu, kakor je »Times«.

V zapadnem »lagerju« se je prejšnji teden slišal oddaljen grom starih nasprotij, ki jih krovna organizacija za obrambo zapadne svobode NATO ni mogla izgladiti. Morebiti je pisanje ob obisku dr. Heussa v Londonu tudi odraz teh globokih nesoglasij. Za Nemčijo je de Gaullova zahteva o nekakem direktoriju v NATO nekaj nezaslišanega. Odgovor bonnske vlade, ki naj bi sugeriral Eisenhowerjev odgovor, je soglasen: »Kein Direktorium« v NATO. De Gaullu pa je ta zahteva ena od bistvenih sestavin njegove politike. Francija hoče biti enakopravna velesila, zato terja od ZDA atomsko bombo oziroma tolikšno pomoč, da bi kmalu dohitela ZDA in Vel. Britanijo. V Nemčiji se seveda slišijo podobni glasovi, češ, če Nemčija ne bo dobila jedrske energije v celoti, ne bo več vodilni industrijski narod!

Organizacijo NATO je kritiziral tudi feldmaršal Montgomery, češ da je zapletena, okorna in da ima preveč vodilnega osebja. Katero vodilno osebje je feldmaršalu odveč, najbrž ne bo težko uganiti. Nemški general Speidel na čelu NATO štaba v Parizu je res zgodovinska neokusnost, ki si jo lahko razlagamo samo z Dullesovim histeričnim strahom pred komunistično nevarnostjo. Francoski general Ely je bil še jasnejši kot Montgomery. Svoje povedo komentarji iz Bonna, ki pravijo, da je bonnska vlada odločno za Speidla. Kdo neki dvomi o tem!

De Gaulle pa zaenkrat hodi ravno pot. Z Alžirci sicer še ni sedel za mizo, vendar ne kaže, da bi se njegova vojaško ošabno ponudena desnica ne mogla stegniti mehkeje in prijazneje. Z organizacijo saharskega prostora odločno nadaljuje. 150 milijard frankov so angažirali samo za iskanje nafte, za promet in druge objekte pa 43 milijard. Položaj ima trdno v rokah. Pomisliti moramo, da je spomladi Pflimlin, ki je tudi predlagal pogovor z Alžirci, sprožil vojaški udar v Alžiru. Depolitizacija vojske je v tem trenutku v Franciji obenem obramba de Gaullove demokracije. in de Gaulle od nje ne odstopi.

V Ženevi je sedla za mizo atomska trojka, da bi sklenili sporazum o opustitvi atomskih poskusov. Osnova za kompromis je dana, dana pa je seveda tudi osnova za nov spor, če bo šlo pri vsaki stvari za prestiž in če bo visel nad mizo sivi, svinčeni oblak nezaupanja in sumničenja. Konferenco so pozdravili tudi taki veliki duhovi, kakor sta filozof Russel in pisatelj Mauriac.

Mnogo se je prejšnji teden govorilo o nemški združitvi. Hruščev je nepopustljiv, Nemci pa ne odnehajo s svojimi poskusi, tipanji in ponudbami, ker hočejo s tem zahodu dokazati, koliko jim je do tega, da se reši vprašanje 17 milijonov Nemcev v Vzhodni Nemčiji. Adenauer ponuja Hruščevu osebni razgovor, pripravljen je sesti skupaj celo z zastopniki Vzhodne Nemčije, vendar tako da ne bi imeli kaj govoriti. Dunajski minister Graf je izjavil, da je bil v SZ skupaj z devetimi od 17 maršalov in da je imel vtis, kot da se SZ bolj boji Nemcev kot ZDA. Menda res ni odkril Amerike. Kdo se ne bi bal države, ki je v 70 letih trikrat napadla Evropo zato, da bi jo podvrgla in z njeno pomočjo dosegla svetovno hegemonijo! Tudi ZDA, Vel. Britanija in Francija se te Nemčije boje. Ta Nemčija je tudi tista, ki danes z Jugoslavijo ne vzdržuje diplomatskih stikov.

Na Srednjem vzhodu se konsolidira ZAR. Državne vezi so se strnile, Egipt pa je zastavil lopate na Assuanskem jezu. Leta 1955 je Dulles preprečil zahodno pomoč, letos pa je dala denarno in tehnično pomoč SZ, poleg nje pa še Japonska, ponuja pa se tudi Nemčija. Veliko bo prispeval Egipt sam, saj računa, da bo od Sueškega prekopa letno lahko 80 milijonov dolarjev vložil za jez. Stroški so preračunani na 250 milijonov dolarjev, k čemur je SZ prispevala začetnih 90 milijonov dolarjev, Japonska 30. SZ je dala približno dvakrat toliko tudi Siriji za gospodarsko izgradnjo.

Svetu je bil zelo na očeh obisk Gomulke v SZ. Prisrčnost, s katero je bil sprejet, kaže, koliko je SZ za utrditev poljskih zahodnih meja in za konsolidacijo notranjih razmer, ki jih predvsem označujejo gospodarske težave in težave s cerkvijo, ki se noče umakniti s pozicij bojujoče se cerkve.

Ko je pred kratkim poljska pošta proslavljala svojo 400-letnico, so iz Varšave telefonirali tudi slavnemu Hemingwayu, naj da kako izjavo o sodobni literaturi. Čudaški silak se je takoj odrezal, da se sedaj sploh ne piše dobra literatura, ker ljudje radi berejo samo šund. No, če je literatura »majhna«, se pa gode velike stvari širom po planetu. To nedvomno. T. O.

ŽENEVSKI DAMOKLEJEV MEČ . . .

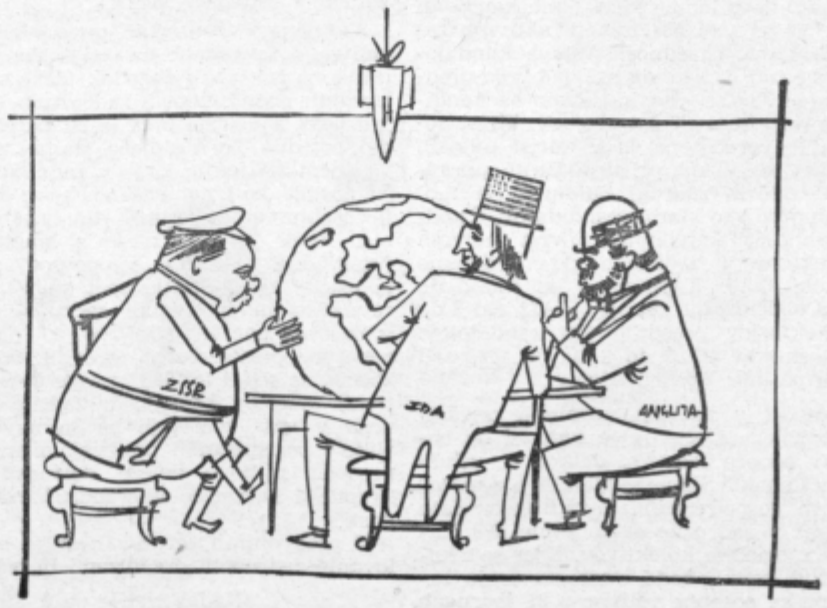

Do volitev zadružnih svetov ni več daleč. Predvolilne priprave so močno razgibale naše podeželsko prebivalstvo. Zadružniki so poleg vprašanj, ki zadevajo volitve, obravnavali perspektivne načrte kmetijskih zadrug in jih osvojili. Razpravljali in sklepali pa so tudi o raznih drugih vprašanjih, ki naj vplivajo na hitrejši razvoj kmetijstva.

Te dni po Savinjski dolini in ostalih hmeljarskih področjih živahno razpravljajo tudi o predlogu novih kooperacijskih odnosov v hmeljarstvu. O tem so nedavno razpravljali na posvetovanju upravnikov kmetijskih zadrug s področja žalske Kmetijsko-hmeljarske poslovne zveze in političnih aktivistov žalske občine.

Miran Cvenk: Za dobro in pošteno delo — dobro in pošteno plačilo!

Katere so osnovne novosti?

Predsednik Kmetijsko-hmeljarske poslovne zveze v Žalcu tov. *Miran Cvenk* je na posvetovanju obrazložil osnovne principe predloženih sprememb pri kooperaciji v hmeljarstvu. Bistvo teh sprememb je v tem, da bodo zadruge v bodoče nosile večjo odgovornost in večji delež proizvodnega sodelovanja pri pridelovanju hmelja. Nič manj pomemben ni smoter, da bi hmeljarstvo v našem okraju doseglo v celoti take uspehe, kot so jih dosegali najboljši hmeljarji v povprečju doslej. Težišče novih oblik sodelovanja pa je nesporno tudi v tem, da naj bo proizvajalec in lastnik zemlje v redu in pošteno plačan za svoje delo in skrb.

Katere so torej bistvene novosti:

- **Kmetijska zadruga prevzame strojno obdelavo hmeljišč. V bodoče bo po izračunu pridelka vsakemu proizvajalcu na kilogram hmelja pripadalo (trenutno še ne določeno) število strojnih ur. Hmeljarji, ki imajo hmeljišča tako urejena, da jih je mogoče strojno obdelovati, bodo prav gotovo te strojne usluge izkoristili v hmelju. Drugi pa, ki imajo preozke vrste, bodo mogli te strojne ure porabiti tudi pri drugih kmetijskih delih.**
- **Kmetijska zadruga bo nadalje oskrbela pridelovalca z umetnimi gnojili po istem principu kot v določevanju strojnih ur. Na kilogram bo kmet dobil od zadruge določeno količino umetnega gnoja, če pa ga bo potreboval več, ga bo plačal po dnevnih cenah. Vsak pameten hmeljar bo gledal, da bo pridelal čim večjo količino kvalitetnega hmelja, ker se mu bo v tem pogledu obrestovalo pri zaslužku.**
- **Nadalje bodo kmetijske zadruge prevzele v svojo skrb zavarovanje in zaščito hmeljišč. S tem bodo zadruge prevzele velike odgovornosti in bodo morale skrbeti za izdatno zaščitno službo. Morale bodo imeti dovolj mehanizacije in sredstev.**
- **Zadruge bodo oskrbovale hmeljarje tudi s hmeljevkami in sodelovale v izdatni meri pri gradnji žičnic. Prav tako bodo zadruge v zadružnih sušilnicah sušile pridelek kmetom, ki to želijo.**

NOVI KOOPERACIJSKI ODNOSI V HMELJARSTVU

Korak naprej na naši vasi

Kaj potemtakem ostane hmeljarjem?

Umestno in neumestno vprašanje hkrati. Navidezno res izgleda, kot da proizvajalec ne bo imel kaj delati. Toda to je le na videz. Dejansko pa poleg številnih del, ki jih zadruga ne bo opravljala, proizvajalec z delom sodeluje praktično pri vseh »operacijah«, ki jih prevzema zadruga v svojo skrb. Hmeljar bo sodeloval tako pri obdelovanju hmeljišč s stroji in pri gnojenju. Kot vidimo ostane vse delo proizvajalcu, kajti zadruga samo dobavi gnojila, ista pesem pa je pri zaščiti rastlin. Kmet bo moral prav tako kot doslej krepko prijeti za delo ob organiziranih zaščitnih akcijah. To delo bo v obračunu deležev ob prodaji pridelka dosledno in pošteno obračunano.

Nobene bojazni torej ni, da bi si morali hmeljarji iskati »nove zaposlitve«, kot je na posvetovanju nekdo v šali dejal.

Odlok o rajonizaciji hmelja - osnova bodočih oblik sodelovanja

Odlok o rajonizaciji hmeljarstva v našem okraju ustvarja vse pogoje za uspešno sprovajanje novih oblik kooperacije v hmeljarstvu. S tem, da bodo v bodoče dovoljeni novi nasadi samo v kompleksih 5 ha, zagotavlja osnovni pogoj in to je rentabilnejše obdelovanje in večja možnost zaščite ob čim manjših stroških. Predpis, ki bo imel za posledico postopno poenotenje urejenosti nasadov (sadike v razmerju 2:2 in 2:1), je izdan v težnji, da bi vse hmeljske površine lahko obdelovali s sodobnimi stroji. To, da morajo biti vsi novi nasadi opremljeni z žičnicami in da bo treba v obstoječih nasadih postopoma odstraniti hmeljevke, ima tudi svoj smoter, ki se vsklajuje z novimi oblikami sodelovanja med zadrugo in proizvajalci. Z novimi predpisi o rajonizaciji hmeljarstva obstaja možnost gradnje rentabilne mreže sušilnic. V strnjenih nasadih bodo vsa dela, pa naj bo to obdelovanje ali zaščita, hitreje in ceneje izvršena. Tudi v kmetijstvu moramo ubraniti slednjemu dinarju neekonomsko obračanje, kot se je v preteklosti prepogosto dogajalo s prepogostimi menjavami priključkov, s predolgimi vožnjami na delovno mesto itd.

Porodila se je skrb: kako bo s kadri?

Večja udeležba pri proizvodnji v hmeljarstvu postavlja zadruge tudi pred problem kadrovskega značaja. Za vsa ta dela je vsekakor potreben dober, vesten in strokovno podkovan kader. In prav je povedal upravnik zadruge iz Prebolda tov. Vlado Plaskan, da bo treba ta kader poiskati in vzgojiti na vasi sami. Zadruga bo morala čutiti polno odgovornost za delo, ki ga bo opravljala v kooperaciji. Bojazen, da bi poslej bila zaščita hmeljišč lahko slabša, ne sme dobiti potrdila. Zato bodo morala biti vsa taka dela tako opravljena, da bo z njimi zadovoljen še najbolj pedanten hmeljar. Vsak proizvajalec pa bo imel dolžnost pri vseh teh delih sodelovati, kar bo tudi v njegovem lastnem interesu. Večji in boljši, ko bo pridelek, večji in izdatnejši bo njegov zaslužek.

V naprednih predelih bo pot v socializem hitrejša...

V razpravi, ki pa so se je udeležili zastopniki zadrug v premajhnem številu, so razpravljali o marsikaterem problemu okoli novega predloga, ki ga bodo te dni obravnavali zadružniki v svojih vaseh, dajali nanje svoje pripombe, ki jih bo kmetijsko-hmeljarska poslovna zveza pred »uzakonitvijo« novih oblik kooperacije morala upoštevati.

K razpravi se je na koncu priglasil tudi predsednik OO SZDL tov. *Franc Simonič*, ki je med drugim poudaril tudi to, da ima nov predlog za kooperacijo v hmeljarstvu poleg gospodarskih, tudi druge cilje. Ne samo to, da je namen dvigniti proizvodnjo in kvaliteto do najvišje stopnje v celotni hmeljarski dejavnosti, temveč je obenem jasen tudi cilj, da ustvarimo na podeželju take družbene odnose, ko bo predvsem delo, znanje in prizadevnost osnovno merilo boljšega standarda.

Ko je razvijal misli, kateri predeli bodo hitreje napredovali, je bil mnenja, da bodo to višjo stopnjo družbenega razvoja hitreje dosegli gospodarsko razvitejši predeli.

To bi bile nekatere iveri o novih oblikah sodelovanja v hmeljarstvu, ki pomeni velik korak socialističnih odnosov na podeželju. Kr. J.

Jože Plaskan: »Kadre si bomo morali poiskati in vzgojiti doma na vasi!«

ta teden * ta teden * ta teden

Celjska mlekarna letos pod streho?

Že nekaj mesecev gradi celjski Stavbenik v bližini Vrtnarske šole Medlog na Ljubljanski cesti novo mlekarno, ki se tamkajšnjim prebivalcem dozdeva, da nekam kar »prepočasi rase iz zemlje«. Na zunaj od moderne mlekarne res še ni kaj prida videti, zato se bo čudno slišalo, če zapišemo, da je mlekarna že najmanj do polovice zgrajena. Vsak čas bodo namreč končana vsa kletna dela, ki za mlekarno predstavljajo glavni obratovalni obrat. Stavbenikovi gradbinci so z vzorno organizacijo dela (delajo na akord) glavna dela takorekoč opravili pod zemljo.

Jasno je, da tak obrat, ki bo zahteval svojih 130 milijonov din, ne moremo zgraditi kar v nekaj mesecih. Toda če hočemo biti optimisti, bo nova moderna mlekarna začela obratovati prihodnje leto. Za letos je okraj prispeval 20 milijonov, celjska občina pa 6 milijonov — vsekakor dovolj za gradbena dela. Za prihodnje leto pa pravijo, da bo mlekarna vsekakor imela prioriteto pri proračunskih sredstvih. Priznati je treba, da predstavniki celjskega okraja in občine kažejo veliko razumevanje za gradnjo nove mlekarne. Predvsem pa se je za gradnjo zavzel zvezni ljudski poslanec in predsednik OZKZ Celje tov. Franc Lubej.

Tudi glede opreme za mlekarno izgleda da ne bo težav, saj jo je zvezna kmetijska zbornica obljubila do konca letošnjega leta (odločili se bodo po vsej verjetnosti za moderno švedsko opremo).

Glavni cilj nove mlekarne bo oskrba potrošnikov z mlekom, seveda pa bodo presežke mleka tudi predelovali. Celjani bodo gotovo z navdušenjem pozdravili novost, da bo nova mlekarna tudi polnila steklenice (pollitrske in litrske) in jih potrošnikom dostavljala na dom. Predvidevajo, da se bo s tem potrošnja mleka izdatno dvignila. Doslej je v Celju še vedno izredno močna navada, da kmetice in prekupčevalke — »mlekarice« prinašajo strankam mleko na dom.

PODJETJE »MLEKO« PREMOSTILO VEČLETNE TEŽAVE

Izgube, ki jih je v preteklosti nekaj let zapovrstjo izkazoval celjski obrat Mlekopromet, so bile predmet burnih razprav na marsikaterih sejah in podjetje si je tako močno zrahljalo ugled. O vzrokih neuspelega poslovanja smo že večkrat pisali. Zato pa danes vodstvu komunalnega podjetja »Mleko« in celotnemu, zelo prizadevnemu kolektivu v zadoščenje zapišemo, da je to podjetje letos v tretjem tromesečju prvič aktivno, da krijejo v celoti stroške in zaposleni sprejemajo stoodstotne plače.

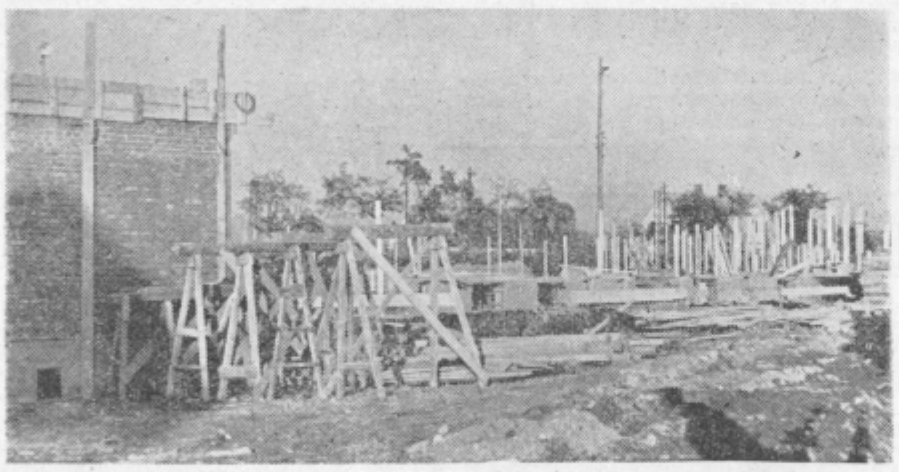

Naposled vendarle... Tako porečemo, kadar se začenja ostvarjati nekaj že dolgo pričakovanega. V Celju zidamo novo moderno mlekarno...

Na to razveseljivo dejstvo je vplivalo več činiteljev. V sklopu podjetja Mleko so bili prej stranski obrati Šoštanj, Imeno in Šentjur, ki so bili več ali manj v breme celjskemu Mlekoprometu. Lete so letos izločili.

Naprave stare mlekarne so povsem iztrošene in veliko izgubo za podjetje je predstavljal predvsem star posnemalnik, ki je bil povsem dotrajal. Ker je bilo v poletnih mesecih mleka več, kot so ga lahko prodali, so bili primorani delati skuto — ker pa star posnemalnik ni posnel maščobe, so skuto prodajali z maščobo vred. Od začetka letošnjega leta pa že imajo nov posnemalnik in lahko vsemu mleku, ki je namenjeno za predelavo, posnemejo maščobo. Tako imamo v Celju že dobršen čas dovolj kvalitetnega surovega masla, ki ga je prej primanjkovalo.

Kot tretja okolnost (morda bi jo lahko dali na prvo mesto) je na uspešno poslovanje in na zboljšanje razmer pri podjetju Mleko vplivalo tudi dobro novo vodstvo in izmenjava celotnega kadra.

Kolarstvo Petrovče v novih poslovnih prostorih

Pred dnevi je bila v Petrovčah v prisotnosti predsednika ObLO Žalec tov. Ivana Rančigaja, predsednika sveta za industrijo in obrt žalske občine tov. Staneta Marciana in drugih povabljenih gostov odprta nova delavnica obrtnega obrata Kolarstvo Petrovče.

Z nervozo in neprikritim ponosom je kolektiv tega obrtnega obrata pričakal dan, ko je bila z zadnjimi formalnostmi predana svojemu namenu nova, lepa, čista, zračna in svetla kolarska delavnica. Če si prisluhnil izvajanjem predsednika delavskega sveta, si doumel veličino dogodka. S tem dogodkom se je dejansko zaključila 10-letna borba tega obrata, borba, ki se je začela leta 1948 po nacionalizaciji, po težavah, ki so ta obrat leta 1952 privedle prav na rob propada. Še več, šlo je za obstoj obrata, saj je zasebni lastnik dosedanjih poslovnih prostorov z enim samim aktom — z odpovedjo najemne pogodbe — teoretično postavil podjetje na cesto. Kolektivu je treba dati vse priznanje, ko ob tej alternativi ni klonil, ampak se je kljub nezadostnim finančnim sredstvom lotil ureditve novih obratnih prostorov.

V ta namen so delavci Kolarstva — med drugim — opravili tudi preko 2000 prostovoljnih delovnih ur...

Sedanji obratni prostori so nedvomno lepši, večji in boljši, kot so bili dosedanji. Razen tega dajejo vso možnost za razvoj tega obrata tudi na daljšo perspektivo. In končno, sedaj je ta kolektiv na svojem.

Tako predsednik občine kot tudi predsednik sveta za industrijo in obrt ter predstavnik Obrtne zbornice za okraj Celje so izrekli kolektivu Kolarstva vse priznanje in mu čestitali k nedvomno največjemu dosedanjemu delovnemu uspehu. Posebno priznanje pa so izrekli še upravniku tov. Tonetu Ropasu, ki mu za uspehe pripada levji delež, saj je leta 1952 prevzel upravniško mesto v obratu s štirimi zaposlenimi, danes pa jih je že 38.

Ta teden so zabrneli stroji v novi delavnici in zapeli novo pesem. Prvi teden dela — ne samo v novih proizvodnih, ampak tudi v novih delovnih pogojih poteka v znamenju novih načrtov, ki jih ima ta delovni kolektiv.

Pohitite z delavsko menzo

(Pismo uredništvu)

Pred nekaj tedni je Slovenski poročevalec poročal, da se pripravlja v Celju obrat družbene prehrane za 3000 oseb. Ker pa izgleda, da je do uresničitve te zamisli še daleč, bi bilo prav, da bi začasno odprli v Celju kakšno manjšo menzo.

Celje je veliko industrijsko središče, mnogo se gradi v tem mestu, zato je tu tudi dosti delavcev gradbene stroke. Dejstvo je, da so ostala industrijska središča dosti več storila za ceneno delavsko prehrano kot Celje. Ni čuda, da celjskim delavcem peša moč ob tako slabi in nezadostni prehrani. Gostinska dobička željna podjetja nudijo za razmeroma visoko ceno premajhne obroke hrane, ki ne zadošča gradbenim in drugim industrijskim delavcem. Niti naše največje gradbeno podjetje Beton ne nudi delavcem primerne in zadostne prehrane. Menza pri »Skalni kleti« ni boljša od gostilne in je od središča, odnosno delovišč preveč oddaljena. Tako delavci dostikrat raje za kosilo otepavajo suh kruh, kot da bi šli daleč na slabo kosilo.

Letos je bogata letina krompirja, zelja, fižola itd. Mi, navadni delavci bi se zadovoljili z dobro in izdatno juho, bolje plačani tovariši pa bi si lahko kaj več privoščili.

Zdi se mi, da bi bilo treba malo več dobre in vztrajne volje, pa bi lahko manjša menza začela obratovati v Celju že v novembru, namesto da bi čakali v nedogled dograditev obljubljene večje menze.

Karel Podkrajšek, Celje

KOMISIJA ZA IMENOVANJE DIREKTORJEV PRI ObLO CELJE

razpisuje mesto

DIREKTORJA

trgovskega in proizvodnega podjetja »Veležitar« Celje

Pogoji: ekonomist z najmanj petletno prakso ali komercialist z najmanj desetletno prakso odnosno visokokvalificiran delavec v stroki z najmanj 15-letno prakso na vodilnih mestih. — Ponudbe z življenjepisom in opisom dosedanjih zaposlitev ter kvalifikacij je poslati na tajništvo ObLO Celje do 25. 11. 1958.

Šole so obnovili

V letošnjih poletnih mesecih so v Vitanju obnovili šolsko poslopje zgornje šole. Prav tako so letos obnovili tudi šolo v Ločah. Izgleda, da bodo postopoma prišle na vrsto tudi ostale šole v konjiški občini.

Kulturni obzornik

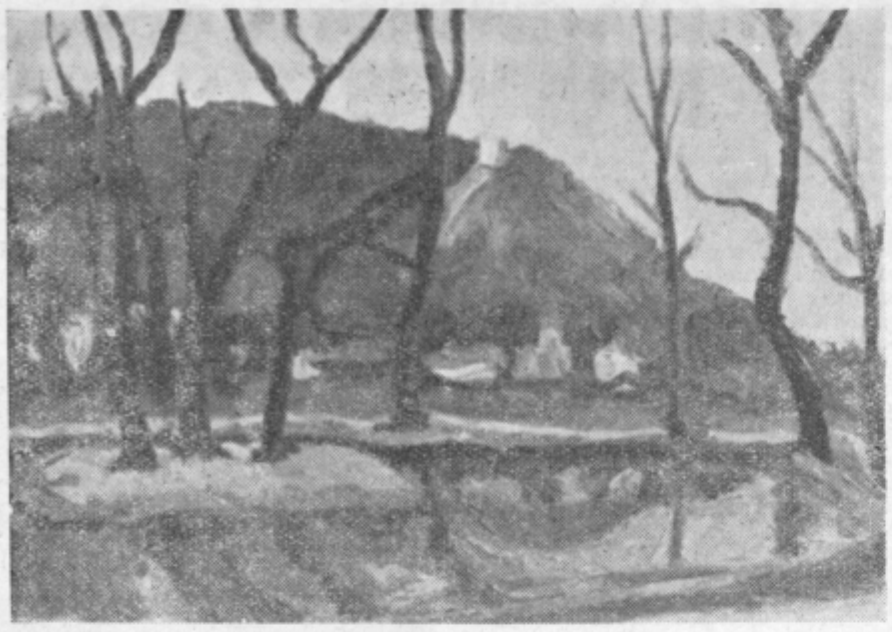

Alojz Zavolovšek: Ribnik pri Slovenskih Konjicah (olje)

Ob razstavi Lojzeta Zavolovška v Konjicah

Na gorski jasi nad Radmirjem v Savinjski dolini stoji lična hišica, ki jo je Grosov ata — Zavolovšek pred leti sam adaptiral iz skromne bajte. Treba je pač bilo razširiti prostor otrokom, ki so skoraj kar vsako leto prihajali na svet. Štirinajst jih je bilo in oče je moral trdo prijeti za vsako priložnostno delo, da je lahko preživljal mnogoštevilno družino. Izgledalo je, da bodo tudi šibki sinovi morali kot težaki služiti kruh, hčerke pa bodo odnesle od hiše edino doto: pridne in poštene roke. Lojzek je bil med svojimi brati in sestrami najbolj nežen in sanjav deček.

Ko je okupator zasedal našo deželo, je štel Lojzek 14 let. Nekega dne je prinesel oče v svojem nahrbtniku zapuščino pregnane radmirske družine, ki jo je otel plamenom. Bile so šolske risanke, kjer so učiteljevi sinovi risali portrete slovenskih pesnikov in pisateljev. Lojzek je z vročičnim zanimanjem planil na te portrete, si jih prilastil in začel tudi sam risati: Prešerne, Župančiče, Gregorčiče ... Odslej ga risarska mrzlica ni hotela zapustiti. Nove sanje so mu razburkale mlado dušo — rad bi postal slikar. Toda kako daleč, daleč so bile odmaknjene te sanje bajtarjevemu sinu! Ni pa mogel in hotel pozabiti nanje — nekaj let pozneje (leta 1949) je šel z njimi na služenje kadrovskega roka v Beograd.

V bližini kasarne je bila večerna šola umetniškega risanja. Podeželski deček (saj je bil v vojaški suknji droban kot otrok) je plašno potrkal na vrata in zaprosil, če bi smel obiskovati to šolo. Ko je predložil nekaj svojih risb, so ga sprejeli. Bil je srečen, bil je učenec risarske šole in zavesa svetlejše bodočnosti se je začela polagoma odgrinjati. Marsikdaj se je profesor ustavil ob njegovem izdelku in zadovoljujoče prikimal. V III. letniku risarske šole je bil demobiliziran — kam sedaj! Profesorji so mu svetovali, naj konkurira na slikarsko akademijo. Izmed 400 kandidatov so jih k sprejemnemu izpitu odbrali 80 — od teh pa je bilo na akademijo sprejetih 23 — med njimi tudi Lojze. Hitro si je izposloval štipendijo celjskega okraja in začel pridno študirati. Uspeh ni izostal. Ocene z »osmicami« in »devetkami« so ga bodrile in tako je leta 1956 uspešno zaključil akademijo in je še istega leta dobil službeno mesto na konjiški gimnaziji.

»Moja največja želja je, da bi si lahko uredil skromen atelje in lahko delal. Vedno sem si želel živeti samo na deželi in tako sem v Konjicah kar zadovoljen.« Ko smo ga še vprašali o njegovih načrtih, je malce boječe izrazil željo, da bi rad upodobil »Bitko Pohorskega bataljona«. Sicer pa si Lojze želi tudi pogledati v svet. Kot študent akademije je z akademskim pevskim zborom »Branko Krcmanović« (katerega član je bil) potoval po Italiji in izkoristil priliko, da se je seznanil z italijansko umetnostjo. In povsem razumljivo je, da ga kot mladega umetnika miče tudi Pariz. Morda ti bo sreča mila, dragi Savinjčan!

V čast stoletnice smrti znanega pohorskega barda Jurija Vodovnika (1791—1858) prireja konjiška občina te dni svoj I. kulturni teden, ki bo trajal od 2. do 9. tega meseca. V vrsto kulturnih prireditev s katerimi manifestira ozemlje ob gornji Dravinji in Hudinji, spada tudi samostojna likovna razstava akademskega slikarja LOJZETA ZAVOLOVŠKA savinjskega rojaka, ki živi in dela že dve leti v Konjicah kot profesor na obeh tamkajšnjih šolah.

Prva razstava mladega umetnika je vedno kot obljuba. S tem, da javno pokaže svoje dispozicije, šolanja, hotenja in cilje, sprejema tudi obveznosti, da bo te svoje kvalitete razvijal dalje ter tako doprinašal čim večji delež v zakladnico splošne in posebej regionalne kulture svojega kraja in časa.

Pri umetnosti ni potrebna samo pridnost, ampak tudi talent. Lojze Zavolovšek ima oboje. Ima smisel za barve, čut za tonsko izgradnjo slike in kar je najvažnejše, iskreni in pošteni duktus, ki ne poskuša ornamentirati tam, kjer ni potrebno. Zato so njegove storitve elementarne, delujejo neposredno, so poštena izpoved poštenega umetnika in to jim daje ono humano vrednoto, ki jo danes tako redko srečamo na naših razstavah. Človečnost je vedno velika, pa naj je njen izraz še tako preprost. Poleg zavestnega, intelektualnega, je namreč v vsaki resnični umetnini vedno tudi mnogo podzavestnega, emocionalnega, kar se ne da razložiti z besedami, ker bi ga razvrednotile — in to je človečnost. Zato je vsaka umetnostna razstava v bistvu avtobiografija razstavljalca, je z likovnimi dosežki dokumentirani razvoj njegovega življenja, je njegova hvalnica, pa tudi njegova najgljoblja in zato kritična izpoved.

Kaj nam pripoveduje prva samostojna razstava o svojem tvorcu in oblikovalcu, umetniku in pedagogu, bom poskušal prikazati v naslednjih vrsticah. Lojze Zavolovšek je izšel iz beograjske akademije, ki ga je, kot to napravi vsaka šola s svojim učencem, oblikovala po svoje. Šola sicer ne ustvarja talenta, razvija pa ga ter mu daje svoja izrazna sredstva, s katerimi učenec nekaj časa govori, pa naj še tako stremi po čimprejšnji osamosvojitvi. Za beograjsko akademijo kot sploh za srbsko slikarsko šolo so značilne široke poteze, sproščena pastoznost ter site, nekoliko težke barve. Izhodiščne pozicije tega slikarstva so realistične, toda s kolorističnimi interpretacijami, ki često meje na opaktnost. Tukaj so prav blizu meje barvnega fovizma, včasih celo ekspresionizma, ki pa se mu je uradna beograjska šola znala vedno izogniti s kolorizmom, zreduciranim do primitivizma ali celo simultanizma. Taka so tudi Zavolovškova dela na akademiji. Vendar izpod šolskega emajla že nakazujejo stremljenja po samostojni razvojni poti. Te tendence po osebnem izrazu so dobile svojo trdno točko v slovenski zemlji, ki je Zavolovška tako prevzela, da jo poskuša zajeti v njenem bistvu. Tu je šel do dna. Njega ne zanima več njen literarni detajl, ampak globalna vizija o njej, ne parcialni košček njene prirode, ampak legenda o njej. Poleg legende pa tudi ep, pripoved o njenem življenju. Zemlja je realna — zato so tudi Zavolovškove umetnostne pozicije ostale vezane na realizem, le da je tega poskusil v začetku uresničiti z beograjskim koloritom, sedaj pa išče preko barvnega simbolizma njegov nacionalni značaj. Ta barvni simbolizem, ki se v zadnjih delih tu in tam povezuje s stilizacijo in mestoma celo dekorativnimi odnosno primitivnimi prijemi, ima za končni cilj, došeči nacionalno noto v tonu in barvi. Lepota namreč ne leži v »lepoti« amaterskega kriterija, ki še vedno prevladuje pri nas in jo išče v anekdoti torej eksplicitno, ampak v univerzalizmu humanega vrednotenja umetnosti, ki je vedno lahko samo implicitna. Umetnost take vrste seveda ni modna, je pa resna in globoka, ker nas uvaja v idejne in emocionalne sfere, ki predstavljajo bistvo materije in življenja in nas vodijo do zadnjih spoznanj. Ta umetnost je antejska, svojo moč črpa iz zemlje in jo izgubi, ko se je več ne dotika, ker je umetnik vezan nanjo po krvi svojih kmečkih prednikov. Zato bo Zavolovšek ostal vedno njej zvest. Zemlja mu je podarila slikarsko čud, on ji bo pa to vrnil kot zvesti sin s svojimi deli, ki bodo — tako on upa in želi — epopeja o njeni široki lepoti, ki tiho žari iz njenih mnogoličnih oblik. Vsi mu to želimo, saj bo njegovo delo lep doprinos k splošni kulturi nas vseh; posebno mu pa želimo, da bi njegova prva samostojna razstava žela uspeh in priznanje, kot si ga zasluži.

C. J. — V. S.

DELAVNOST IN VZTRAJNOST nova glasbila in kulturni dom

To so iztočnice letošnjega, t. j. dvanajstega rednega letnega občnega zbora ŽPD »France Prešeren« dne 30. oktobra t. l.

Delavnost in vztrajnost. Eno in drugo dokazujejo številke in priznanja. Celjski »Prešeren« je ljudskoprosvetna skupnost, katere jedro tvori delovni človek JŽ; je 1050-članska družina v kateri prevladuje mladina predvsem v tisti tretjini, ki poje, igra ali slika. »Železničarska godba« — aktiv 42 godbenikov in začetnik celjskega »Prešerna« — ni izkoristila petdesetletnice le za prvovrstno delavskoprosvetno proslavo, temveč tudi za vzorno manifestacijo delavskoprosvetnega tovarištva in sodelovanja: v Celju je za svoje slavnostne dni zbrala 222 godbenikov iz revirjev in industrijskih središč, med njimi tudi železničarje iz Splita. Med njenimi letošnjimi nastopi zunaj celjskega obzidja pa sta na prvem mestu nastopa v Ljubljani pri odkritju spomenika Zaloškim žrtvam ter na reviji slovenskih godb v Postojni, ki nista ostala nezabeležena v republiških kulturnih kronikah.

Društveni mešani pevski zbor se je številčno povečal, naštudiral je 16 novih pesmi, absolviral je pet koncertov, od teh enega v Novem Sadu kot gost tamošnjih železničarjev-prosvetarjev, a enega v ljubljanski filharmoniji. Oba, zlasti pa slednji, sta potrdila njegov sloves ambicioznega in naprednega pevskega zbora. Letos je zbor začel tudi s pevsko teoretičnim študijem.

Delavnost mladinskega pevskega zbora označuje samostojni celovečerni koncert, častno mesto na okrajnem mladinskem pevskem festivalu in povezava z mladinskim zborom v Varaždinu, ki naj bi pomenila začetek snovanja federalnega festivalskega središča za mladinsko petje v Celju.

Pet koncertov je absolviral tudi 35-članski tamburaški orkester. Odlika njegovih nastopov je, da so bili večidel pripravljeni in izvedeni v tovariški koprodukciji bodisi s pevskimi zbori, bodisi z drugimi »Svobodami«. Bolezen strokovnega vodje je preprečila, da se s podobno statistiko ne pridružujejo še harmonikarji.

Likovniki, ki so se letos udomili v bivši Elizabetini kapelici, so si dali največ dela z organizacijo loterije slik. Ta sicer ni najbolje uspela, zakaj izkupiček je bil preskromen, da bi bil z njim dosežen namen: umetniški paviljon v Celju; bo pa zalegel za njegov prvi vogelni kamen. Tudi likovniki goje tovariške vezi s sovrstniki onstran republiške meje, namreč z zagrebškimi železničarji-likovniki.

Društvena glasbena šola nudi pouk 82 učencem, v društveni plesni šoli si išče razvedrila in pouka o družabnem vedenju kar 347 mladih ljudi.

Ta pestrost in bogastvo »Prešernove« ljudskoprosvetne dejavnosti je bila v teku leta nagrajena z izdatnimi denarnimi podporami oblasti in tovarniških kolektivov, med katerimi prednjači gospodarska skupnost JŽ, s častnimi priznanji društvu in posameznikom, nazadnje še na samem občnem zboru po predstavniku SZDL, ki vidi v »Prešernu« »steber vsega ljudskoprosvetnega in kulturnega dela v Celju«. Izpričana dejavnost pa bi ob zgledni vztrajnosti in prizadevnosti številnega izvršujočega članstva in njegovih strokovnih vodij lahko imela še širše in globlje mere, če bi imeli celjski ljudskoprosvetni in kulturni delavci svoj dom. Občni zbor je sicer zasedal v »novi društveni dvorani« namreč v dvorani bivšega Zdravstvenega doma. Toda ta, v danih okoliščinah še kar primeren prostor, ni last ene organizacije: čez dan je učilnica, vsak večer pa pevska soba raznih pevskih zborov. Ne samo »Prešernovi« odseki, tudi ostala celjska prosvetna društva so raztepena po zasilnih prostorih križem po našem mestu. Dokler ne bo vsa ta organizirana prizadevnost, volja in želja po kulturnem in umetnostnem izživljanju zbrana pod eno streho s sodobnim apartmajem, ne moremo pričakovati še večjih ljudskoprosvetnih dosežkov v organizacijskem ali v izvajalskem pogledu.

Menda je res odveč poudarjati, da je tak kulturni center potreben Celju že spričo 22 prosvetnih društev, ki delujejo znotraj njegovih novih občinskih meja.

Pa nova glasbila! Za petdesetletnico so »Prešernovci« upali, da jih bodo že uporabljali. Tako pa je ostalo vse pri starem — pri starih glasbilih in pri starih obljubah. Ni denarja. Baje bi kompletna godba stala okoli 3 milijone dinarjev. Eni predlagajo najem posojila, drugi pa prošnje na vse stopnje oblasti in vse tovarniške kolektive, tretji — manj uporna manjšina — bi le čakali na izpolnitev zadevne obljube. Odločil bo nov upravni odbor. Drži vsekakor: Velikemu Celju je potrebna dostojna godba na pihala. Brez nje skoraj ni mogoča nobena javna proslava; povsod na svetu ji daje ton in slavnostno obeležje. In, če zmorejo drugod v naši domovini, celo v manjših krajih, poklicno ali vsaj polpoklicno povsem opremljeno godbo, bi morali tudi v Celju najti sredstva vsaj za nova glasbila. Za nadaljnjih petdeset let bi rešili to pereče kulturno vpraašnje. Vse drugo, kar je še pri tem potrebno, pa bo poskrbela ljudskoprosvetna vnema. Eno njenih žarišč je tudi ŽPD »France Prešeren«.

G. G.

Kmetijska gospodarska šola v Celju je začela z delom

V torek zvečer se je začel redni pouk tudi na Kmetijski gospodarski šoli v Celju. Ta šola je bila v Celju ustanovljena pred tremi leti; doslej pa je dala že okoli 60 absolventov — v glavnem članov aktivov mladih zadružnikov pri kmetijskih zadrugah celjske občine. Če so doslej za obiskovalce te šole skrbele edinole kmetijske zadruge, pa je v letošnjem letu prišlo do posrečene novosti. Vse slušatelje prvega letnika so namreč pripeljali dosedanji absolventi, kar kaže, da je šola že v tem kratkem času opravila veliko hvaležnega dela in si pridobila zaupanje.

Po programu bo pouk na šoli dvakrat tedensko (torek in petek) v popoldanskih urah. Trajal pa bo vse do aprila, ko bodo zaključni izpiti. Učni načrt zajema splošne predmete, kot slovenski jezik, računstvo, zgodovino, zemljepis, biologijo, kemijo in higieno, zraven tega pa še strokovna predavanja iz vseh panog kmetijske proizvodnje. V letošnjem učnem načrtu ima posebno mesto še hmeljarstvo, kar je rezultat večjega zanimanja za hmelj in seveda rezultat povečanih hmeljskih površin tudi na področju celjske občine.

Predvidena novost v letošnjem letu pa je še tesno sodelovanje strokovnih predavateljev pri praktičnem uvajanju sodobnih agrotehničnih ukrepov na kmetijskih posestvih. Vodstvo šole, ki je tokrat poverjeno tov. Kolarju, je mnenja, da je vsako teoretiziranje zaman, če mladi kmetovalci pridobljenega znanja ne bodo uvajali v praktično delo. Zato bodo kmetijski strokovnjaki, ki bodo predavali na tej šoli, od časa do časa obiskali še svoje učence na domovih in jim svetovali, kaj bi morali storiti, da bi povečali in izboljšali proizvodnjo. Vsekakor je to hvalevredna pobuda, ki jo kaže posnemati!

Nedogorele svečke

Bilo je pozno zvečer na Dan mrtvih. Na malem vaškem pokopališču je še brlelo v megleno jesensko noč nebroj lučk. S svojo medlo svetlobo so risale na obzidje in stene male cerkvice pošastne sence. Vonj krizantem je polnil ozračje. Vse je bilo tiho. Le od Mozirskih planin je včasih zavel hladen jesenski veter in vznemiril medle plamenčke sveč.

Prihuljeno in nepričakovano se je s severne strani čez obzidje pokopališča privlekla senca. Prihajala je vedno bliže med grobove. Ob medlem svitu sveč se je senca izoblikovala v mlado dekle. To se je ustavilo, se oprezno ozrlo preko grobov in se sklonilo do goreče sveče. Rahel plamenček je še enkrat zatrepetal, nato pa ugasnil med potnimi prsti dekletove roke. Kmalu zatem je nekoliko dalje na drugem grobu spet zatrepetal plamenček in ugasnil. V nekem, skoraj določenem časovnem razdobju so ugašali plamenčki sveč na grobovih. Zdaj tu, zdaj spet tam ni več migetala drobna lučka. Ni je upihnil veter. Bil je prelahak, komaj tolikšen, da je plamenčke le zamajal. Sveče je ugašalo in jih pobiralo v predpasnik dekle, ki mu ni bil mar spomin mrtvih, ne meja med mojim in tvojim. Dekletu se je mudilo, zato je hitelo, da bi ugasilo čim več sveč.

Bolj so svečke ugašale druga za drugo, temneje in pošastneje je postajalo med grobovi. Nagrobni spomeniki in rože so se izgubljale v temo. Nenadoma je postalo dekleta strah. Ugasle sveče v predpasniku so se mu zazdele naenkrat težke. Vlekle so ga k tlem. S težavo se je vzravnalo in poskušalo steči proti obzidju. Teči ni moglo, povsod so bili grobovi ni spomeniki. Padalo je čez grobove, se z lici dotikalo krizantem in se spet pobiralo. Želelo je priti čim prej domov, onstran pokopališkega zidu. Samo še dva metra je bilo do zidu, ko je dekletu nenadoma zmanjkalo tal pod nogami in je padlo nekam globoko. — Tam je bila novo izkopana jama za mladega fanta, ki je umrl za jetiko. Vanjo je padlo dekle. Oporniki, s katerimi je bila jama zavarovana, so se podrli. Talna voda na dnu jame je pljusknila čez rob. Nezavarovane stene jame so grozile dekletu, da ga živega pokopljejo pod seboj. V jami je bilo pošastno temno, hladno in je dišalo po sveži zemlji. Dekletu je ledenela kri v žilah. Samo ni vedelo, kdaj je spustilo iz rok predpasnik, da so se ugasle sveče vsule na dno jame. Začelo je obupno klicati na pomoč. Na klicanje je pritekel dekletov oče in sprva niti ni vedel, kje je hči, ki ji je treba pomagati. Iskal jo je med grobovi. Tudi njemu so se naježili lasje, ko je končno le našel hčer — živo v grobu. Potegnil jo je iz jame in jo odvedel domov.

Drugo jutro sem bila pri pogrebu, ko smo pokopali 18-letnega fanta. Umrl je mlad. Jetika mu je razžrla pljuča. Preden so spustili krsto v jamo, sem videla, da je na dnu v vodi plavalo preko 30 napol dogorelih sveč. Te nedogorele sveče so ostale nema priča, kaj se je ponoči zgodilo z dekletom, ki je kradlo sveče po grobovih na sam Dan mrtvih.

Vera Pelko

v nekaj vrstah

Vabimo potujoči kino...

Prebivalci Vitanja in njegovo pohorsko zaledje zaradi oddaljenosti in slabih prometnih zvez s kulturnimi središči močno pogrešajo kulturnega razvedrila. Imamo pa lepo urejeno dvorano, v kateri poleg domačega prosvetnega društva gostujejo tudi sosedna društva, toda to predvsem le v zimski sezoni. Zelo si želimo, da bi nas večkrat obiskal potujoči kino, ker sami nimamo denarnih sredstev, da bi si nabavili filmsko aparaturo. Filmske predstave bi v tem kraju našle hvaležne gledalce. Morda bi nas v tej težnji podprl Okrajni svet Svobod in prosvetnih društev?

CELJSKI OKRAJNI UČITELJSKI ZBOR BO ZAČEL Z DELOM

Veličastna mladinska pevska manifestacija v preteklem šolskem letu je rodila še en uspeh — zamisel okrajnega učiteljskega pevskega zbora! Pripravljalni odbor je delo zaključil in bo v soboto, 15. t. m. ob 15. uri v Glasbeni šoli prva pevska vaja, zvečer ob 19 pa USTANOVNI OBČNI ZBOR. Vabimo ponovno vse prosvetne delavce-pevce, ki še niso poslali prijave, da to nemudoma storijo in se zanesljivo udeležijo ustanovnega občnega zbora.

Pripravljalni odbor

življenje na naši vasi

Težišče nalog v kmetijstvu sloni na zadrugah

ZA POVEČANJE KMETIJSKE PROIZVODNJE SO POTREBNA DOBRA SEMENA IN SODOBNI AGROTEHNIČNI UKREPI. — SESTANEK S PREDSTAVNIKI KMETIJSKIH ZADRUG S PODROČJA KPPZ ŽALEC.

Pred dnevi se je začela širša razprava o predlogu družbenega načrta za kmetijstvo v žalski občini. V ta namen je bil sklican sestanek s predstavniki vseh kmetijskih zadrug s področja poslovne zveze.

Osnovno težišče načrta je v tem, da se obdela predvidene površine posameznih kultur v kooperaciji. Tako je za področje sedanje žalske občine predvidenih 50 hektarjev kvalitetnega jedilnega krompirja, 260 ha visokorodne pšenice, obnovitev 25 ha sadovnjakov itd. Predvidene so tudi določene oblike kooperacije na področju živinoreje, ki določa, da bodo zadruge najemale kredite in tako omogočale živinorejcem nabavo plemenske živine.

V razpravi o živinoreji je bilo izraženo mnenje, da se je sivorjava pasma goveda dobro obnesla na področju občine. V kolikor so bili posamezni primeri obolenj pri živini, je to posledica izključno le rejskih napak.

Tudi potrebo po umetnih gnojilih so obravnavali konkretno za vsako kmetijsko zadrugo in na osnovi teh ugotovitev tudi že izvršili naročila za prihodnje leto. Povprečni normativ porabe umetnih gnojil je naslednji: za hmelj v ravnini 2000 kg, v srednje višinskih predelih 1800 kg in v hribovitih predelih po 1500 kilogramov na ha; za ostale njivske površine 300 do 500 kilogramov na hektar ter za travnike povprečno 100 do 300 kilogramov umetnih gnojil na hektarju. To so sorazmerno nizki normativi, še posebno glede na dejstvo, da veliko, če že ne pretežna večina hmeljarjev že sedaj porabi tudi po 2500 kilogramov umetnih gnojil na hektar hmelja. — Glede na vse navedeno pa je zanimivo dejstvo, da so bili načrti in naročila, ki so jih zadruge že dostavile KPPZ Žalec, nesorazmerno nizka. Tako je KZ Braslovče naročila 116 ton gnojil izpod normativa, KZ Gotovlje 133 ton, Petrovče 150 ton, Šempeter 306 ton, umetnih gnojil za prihodnje leto. Videz je, da bo še treba dokaj prosvetnega dela med kmetovalci, da bi dosegli smotrno gnojenje, ki bo dajalo tudi odgovarjajoče pridelke.

Načrt predvidenih površin pod hmeljem še ni bil dokončno določen. Predstavniki posameznih zadrug so navedli konkretne podatke o predvidenih površinah, na katerih bodo stare hmeljske nasade izorali, kakor tudi o predvidenih novih hmeljskih nasadih. Pregled, ki ga je pripravila KPPZ Žalec po stanju v letošnjem letu, kaže, da ima področje KZ Šempeter največ ornih površin pod hmeljem 51 %, sledijo ji pa področja KZ Petrovče 48,4 %, Gotovlje 45 %, Žalec 43,6 % ornih površin pod hmeljem itd., najmanj površin pod hmeljem pa ima KZ Vinska gora 14,3 %, KZ Vransko 18,5 %. Ti podatki so važni v toliko, ker kažejo, na katerih področjih so (upoštevaje tudi terenske prilike) še možnosti za povečanje hmeljskih površin, kje pa je že dosežena maksimalna meja (n. pr. KZ Šempeter). -šk-

Zadnji pridelki na varno v klet...

Naše zdravilne rastline

Kaj mislite, kaj je dražje: kilogram inozemske kave ali kilogram kamilic, ki rastejo skoraj za vsakim plotom?

Kamilice pozna vsaka mamica, da uredi delovanje dojenčkovega želodčka in črevesja. Pa tudi odrasli radi sežemo po njih, če je v nas kaj narobe.

Manj znano pa je brezovo listje, ki je odlično sredstvo proti revmi. Pred 25 leti sem krevsal z revmo po ulici. Neznan človek mi je svetoval brezov čaj. Ubogal sem in ga pil po večkrat na dan in čez teden dni sem vrnil palico, katero sem si izposodil od soseda. Od takrat je brezov čaj stalno v moji domači lekarni.

Še manj znano pa je bršljanovo listje kot zdravilo proti žolčnim kamnom. Srednjeveliko listje nabereš, odtrgaš pecelj (ki je škodljiv!) in si skuhaš čaj. Vsi napadi polagoma prenehajo, bolečine izginjajo. Seveda, če imaš že kamne v žolču, ne smeš pričakovati, da jih bo bršljan zmehčal. Pač pa bo vsaj bolečine ublažil.

Samo tri rastline sem navedel, ki rastejo vsepovsod, ki so z lahkoto dosegljive, in vendar plačujemo zanje take vsote! C. R.

Trije plodni občni zbori

Zadnje dni so bili v Šmartnem ob Paki kar trije občni zbori. Prvo je polagalo obračun svojega dela Prosvetno društvo, ki je s svojim delom v pretekli sezoni kar lahko zadovoljno, posebno lep uspeh dosega knjižnica, kajti ljudje knjige radi bero, posebno še, ker je izbira knjig iz meseca v mesec večja. Članstvo je na občnem zboru sklenilo, da bo pritegnilo v društvo čim več mladine, udeleževalo pa se bo tudi študija, ki ga prireja tukajšnja osnovna organizacija ZK. V bodoči sezoni bodo uprizorili tri kvalitetne igre, veseli večer ter en nastop neznanih talentov. Torej dela bo dovolj!

Na izrednem občnem zboru kmetijske zadruge Šmartno ob Paki ni bilo opaziti tiste živahnosti, kot po navadi, vendar je delo zadruge prav zadovoljivo. Celokupnega dohodka je bilo nekaj nad 11 milijonov, od tega skoraj 5 milijonov čistega dohodka.

V prvem polletju sta bila najbolj delavna kmetijski in živinorejski odsek. Pridelek hmelja je bil prav zadovoljiv, pa tudi kakovost ni bila slaba, saj je bilo 90% prvo- in drugovrstnega hmelja. V tem obdobju so zadružniki nabavili 30 plemenskih krav in večje število plemenskih svinj in prašičev. Dobro je delal tudi aktiv mladih zadružnikov in odbor žena zadružnic. Med drugim so bila na občnem zboru sprejeta nova zadružna pravila, petletni plan razvoja kmetijstva in kandidatne liste za volitve v zadružni svet. Razveseljivo je, da je na kandidatnih listah mladina močno zastopana.

Tudi mladina je polagala obračun svojega dela. Priznati moramo, da je lanski načrt dela v celoti izvršen. Precej članov je vključenih v TD »Partizan«, pri gasilcih, Ljudski tehniki in Prosvetnem društvu. Prav lepe uspehe žanjejo člani namizno-teniške sekcije, saj so med njimi celo republiški prvaki. Osnovali so tudi nogometno sekcijo, ki je že pričela z delom. Mladina se bo udeleževala tudi študija gradiva VII. kongresa ZK.

KONFERENCA S PREDSEDNIKI POTROŠNIŠKIH SVETOV V ŽALCU

Najboljša potrošniška sveta v Žalcu in Zabukovci

Na pobudo Trgovinske zbornice za okraj Celje je bila pred kratkim na žalski občini konferenca s predsedniki potrošniških svetov s področja občine. Iz podanih poročil o dosedanjem delu potrošniških svetov se da razbrati, da sta potrošniška sveta v Žalcu in Zabukovci najbolje delala, medtem ko nekateri, kot n. pr. v Šempetru, Polzeli, Braslovčah in Grižah, sploh delati niso začeli. Predsedniki potrošniških svetov so si bili edini v tem, da manjka neka stalna vez med potrošniškim svetom in potrošniki, kar vsekakor vpliva na delo teh svetov. Ugotavljali so tudi, da se delavci in uslužbenci, ki so bili izvoljeni v te svete, odzivajo svojim nalogam, dočim se članov iz vrst kmetov doslej še ni dalo zainteresirati za to delo. Konferenca je bila koristna in zanimiva še posebno zato, ker je pokazala, da je vsak izmed delovnih potrošniških svetov našel vsaj po eno svojo izvirno obliko dela.

Na tej konferenci so bili predsedniki potrošniških svetov seznanjeni tudi z vsemi ukrepi, ki jih izvaja občina za stabilizacijo cen. Pri teh naporih bo tudi potrošniškim svetom pripadel nemajhen delež. Razprava je bila zelo razgibana, zato so tudi sprejeli večje število zaključkov in sklepov. -šk-

PARAGIN

je najnovejše sredstvo proti nevšečnemu vonju iz ust in majavosti zob. Nudijo lekarne in drogarije.

Devet mesecev uspešnega dela

Pred dnevi se je sestal delavski svet Trgovskega podjetja »Savinjski magazin« v Žalcu, da bi — poleg vrste drugih zadev — obravnaval knjigovodski obračun za obdobje do vključno tretjega tromesečja letošnjega leta.

Člani kolektiva so v razpravi kritično ocenili posamezne pomanjkljivosti, zlasti višino zalog v posameznih poslovalnicah. Sprejeti sklepi obetajo, da bodo tudi te pomanjkljivosti odpravili. Delavski svet »Savinjskega magazina« je nadalje sprejel sklep, da bodo z novim letom priključili še trgovsko podjetje »Pri hmeljarju« v Petrovčah. — Ta sklep je v soglasju z načelno politiko žalske občine, ki teži za tem, da bi vso maloprodajno trgovsko mrežo na področju občine zajelo 4 do 5 močnih trgovskih podjetij.

Seji je prisostvoval tudi predstavnik potrošniškega sveta. Ta novost se je pokazala zelo koristno in jo bo »Savinjski magazin« obdržal kot stalno obliko sodelovanja s potrošniškim svetom.

Ob koncu je delavski svet razpravljal še o predlogu občine, po katerem naj bi stanovanjsko gradnjo pospešili na tak način, da bi več gospodarskih organizacij skupaj gradilo stanovanjske bloke. Delavski svet je soglasno pozdravil to sugestijo občine in sprejel sklep, da bo pristopil k takšnemu načinu gradnje stanovanj. -šk-

ADMINISTRATORKO

z administrativno šolo in znanjem strojepisja išče GOSPODARSKA POSLOVNA ZVEZA, CELJE, Cankarjeva ul. 1. Nastop službe s 1. decembrom. Plača po tarifnem pravilniku.

OGLAS V ČASOPISU je najboljša reklama

Obeta se nam huda zima *z visokim snegom*

Letošnja zima bo znatno hladnejša od lanske in zapadlo bo veliko snega, je povedal naš znani meteorolog Boris Kolčicki. Zima bo nastopila v sredini decembra, njen konec pa Kolčicki predvideva ob koncu februarja. V prvi polovici bo blažja, od druge polovice januarja pa bo izrazito huda.

Prvo večjo ohladitev z mrazom in dežjem, morda celo z manjšim snegom je pričakovati že okoli desetega novembra. Do tega časa bo november prilično lep, topel in suh tako, da bo možno pravočasno izvršiti jesensko setev in končati vse priprave za globoko zimsko oranje. Po dvajsetem novembru bo nekaj lepih dni, pozneje pa bo zopet prišlo do močnejšega mraza in prvega snega.

V prvi polovici decembra bo pretežno blago vreme z manjšimi padavinami in meglo predvsem v ravninskih predelih. Šele od petnajstega decembra dalje, meni Kolčicki, bo nastopila prava zima. V tem obdobju bo zelo pogosto padel sneg in nastopil bo mraz. Pred novim letom bo malo toplejše vreme, vendar bo ponovno nastopil mraz tik pred novim letom in nekaj dni po njem. Torej ob koncu starega in v začetku novega leta je pričakovati precejšen mraz in padanje snega. Temperatura se bo gibala okoli 5 do 6 stopinj pod ničlo.

Najhujšo zimo predvideva Kolčicki v sredini januarja in februarja. Okoli petnajstega januarja je možen velik mraz s snegom. To bo trajalo približno deset dni. V tem času bo živo srebro padlo celo do 18 stopinj pod ničlo. Do konca januarja bo še manjši vdor hladnejšega zraka, nakar se bo vreme malo zboljšalo. Okoli 15. februarja bo zopet prišlo do hudega, verjetno do najhujšega mraza v tej zimi. Tudi to obdobje bo trajalo okoli deset dni in možno je da se bo v tem času spustilo živo srebro celo do 20 stopinj pod ničlo. Pozneje, pravi Kolčicki, zime ne bo več. Po njegovem predvidevanju bo že konec februarja nastopila pomlad. Razumljivo, to še ne bo prava pomlad, toda večjega mraza in snega ne bo več.

Priprave za volitve so končane

(Nadaljevanje s 1. strani)

organizacij na vasi močno okrepilo. Nemajhen delež pri tako uspelih pripravah imajo ravno osnovne organizacije Socialistične zveze. Ta tesna povezanost ob tej pomembni akciji nam zagotavlja tudi uspeh pri volitvah samih. Med zadrugami bo na dan volitev potekalo tekmovanje za čim boljši potek volitev. Tekmovanje, ki ga je napovedal krajevni odbor Socialistične zveze vsem ostalim krajevnim in vaškim odborom bo gotovo pokazalo pozitiven uspeh pri volitvah širom okraja. Vsekakor pa je naloga vseh zadružnih in ostalih množičnih organizacij, da predvolilno agitacijo do volitev še stopnjujejo ter da bodo volitve same uspeh v času predpriprav še povečale.

NAJPREJ OSNOVNO IZOBRAZBO DELAVCU

Pri občinskih sindikalnih svetih so letos ustanovili več komisij, ki naj bi delo sindikalnih podružnic bolj razgibale. Med temi komisijami je tudi komisija za politično-ideološko in strokovno izobraževanje.

Menda ni primer samo v šoštanjski občini, da izobraževanje članov sindikata ne vzamejo kot resno nalogo, o kateri bi morali govoriti upravni odbori sindikalnih podružnic. Predvsem zanemarjajo osnovno izobraževanje delavcev in uslužbencev. Kako naj delavec, ki ne zna niti gladko brati in pisati dohaja gospodarsko politična dogajanja in se tudi sam vanj vključi? Ne smemo pozabiti, da je druga svetovna vojna marsikomu onemogočila dovršiti slovensko osnovno šolo. Potem pa je nagel prehod oblasti v roke delavskega razreda postavil na delovno mesto ljudi, ki pozneje niso imeli časa, da bi se izobraževali. V večjih mestih je bilo to morda lažje, ker so imeli večerne gimnazije in razne tečaje. Vsega tega manjši kraji niso imeli.

Pred leti so vznikle šole za odrasle, ki so predstavljale prvi resen korak k izobraževanju delavca. Prav zanje bi se morale najbolj zanimati sindikalne podružnice, pa se niso povsod. V Velenju so ob podpori delavskega sveta rudnika v tej šoli imeli že 3 leta po 60 slušateljev. Letos se jih je zopet prijavilo 71. Če tu ne bi bilo razumevanja tako sindikalne podružnice kot delavskega sveta in uprave rudnika, bi šola ne delovala tako uspešno. Nujno je, da damo človeku najprej trdno osnovo, potem mu šele lahko širimo umsko obzorje, da se bo lahko uveljavil v družbenem in delavskem upravljanju.

Komisija za politično-ideološko in strokovno izobraževanje pri občinskem sindikalnem svetu bi morala najprej imeti v vseh sindikalnih podružnicah referenta za izobraževanje. Le-ta bi s personalnimi referenti podjetja in ustanov ugotavljal izobrazbeni nivo vseh članov. Šele ko bi komisija imela točen pregled nad izobrazbo vseh članov sindikata v neki občini, bi se njeno instruktorsko delo lahko pričelo. Lahko bi svetovala društvom ali podružnicam, kje bo treba ustanoviti šolo za odrasle in kje bi lahko uporabili drugo obliko strokovnega izobraževanja.

Tako osnovno kot čisto politično izobraževanje sodi prav v ta čas. Četudi sedaj komisije ne bodo mignile s prstom, če sindikalne podružnice na svojih letnih občnih zborih ne bodo govorile o potrebi izobraževanja, bo dragoceni čas spet zamujen.

žena • dom • družina • žena • dom • družina

Ne morem se učiti, ker moram doma delati

Naši šolniki na roditeljskih sestankih radi potožijo, da se učenci doma premalo učijo. Otroci pa se navadno v šoli izgovarjajo (predvsem otroci iz podeželja), da so imeli preveč drugega dela in da za šolo in naloge ni bilo časa. Med našim podeželskim ljudstvom je še marsikje zakoreninjena misel: najprej domača opravila, potem šele šola. Če bi hoteli ostati pri tej misli, potem otrok na deželi, kjer je vedno dovolj dela, sploh ne bi imel časa za učenje. Tudi podeželski starši bi se morali zavedati, da je učenje v šolski dobi eno najvažnejših opravil za otroka in kateremu bi morala dati oče in mati prednost pred ostalim delom. Otrok nikakor ne sme in ne more biti tista delovna sila, brez katere bi se doma ne dalo opraviti vseh poslov.

Izkušnje kažejo, da kmetovalci, ki pravilno gledajo na vzgojo svojega naraščaja najdejo vedno dovolj časa tudi takrat, kadar gre za vzgojo in izobrazbo. Pri teh je tudi gospodarstvo navadno v najlepšem redu. Oni pa, ki vedno tarnajo, da ni časa in nikoli dovolj rok na kmetiji, navadno tudi gospodarsko pešajo, ker ne znajo organizirati dela. Tako sta dostikrat gospodarska nesposobnost in neznanje osnovni vzrok prekomerne zaposlitve vseh — tudi šolskih otrok. Posledica je, da podeželski učenci v šoli snovi ne zmagujejo in ostajajo v enem razredu po več let.

S tako prakso bodo morali kmetovalci prekiniti. Napredno gospodarstvo zahteva od našega kmeta mnogo znanja in sposobnosti, da pridela čim več in tako ustvarja pogoje za čim višjo življenjsko raven. Če hočete, da bo vaš otrok kos velikim nalogam, ki jih stavlja predenj naša današnja družba, morate storiti vse, da si pridobi čim več znanja.

Popolnoma napačno je tudi mnenje nekaterih, ki mislijo, da v času, ko otrok obiskuje osnovno šolo, še ni potrebno domače učenje, pač pa šele v gimnaziji. Vedeti moramo, da **osnovna šola daje osnovno znanje za celotno kasnejše šolanje.** Če je ta osnova slaba, bo učenec prej ali slej klonil v višjih razredih. Prvo osvajanje znanja je najtežje. Zato mora že osnovna šola privaditi in naučiti učenca na pravilno in samostojno učenje. Zato bo tisti učenec, ki se je tega naučil že v osnovni šoli brez večjih težav uspešno delal tudi v gimnaziji.

Seveda pa spet ne smemo trditi, da naj otrok opusti sleherno domače opravilo. Ne. Tudi ta skrajnost bi rodila zle posledice. Vsa opravila mora otrok smatrati za nujna. Ne smemo dopustiti, da se otrok navadi izmikanja domačim opravilom. **Potreben pa je pravilen dnevni red otrokovih opravil** — in to od vstajanja, zajtrkovanja, odhoda v šolo pa do domačega učenja, drugih opravil pa tudi iger. S tako razdelitvijo dela bomo navadili otroka na red, rad nam bo pomagal pri domačih opravilih in tudi za učenje bo imel vedno dovolj časa.

ŠE EN SERVIS STANOVANJSKE SKUPNOSTI V CELJU

Ideja Stanovanjske skupnosti, ki se je že večkrat obravnavala pri Društvu žena — se je končno uresničila. Tako smo zdaj v Celju pred kratkim odprli **krpalnico,** ki sprejema v popravilo posteljno in drugo perilo. Kaj to pomeni za našo zaposleno ženo, ni treba posebej poudarjati. Istotam — v Ključavničarskem bloku — je začela poleg krpalnice obratovati tudi nova pralnica in likalnica. Naše žene se teh servisov množično poslužujejo.

Pozor, strupene gobe na trgu!

V zadnjem času se je v celjski bolnišnici zdravilo več ljudi, ki so se zastrupili z gobami. Skoro v vseh primerih so zastrupljenci kupili gobe od zasebnih prodajalk na celjskem živilskem trgu. Ni še dolgo tega, ko se je v celjski bolnišnici zdravila kar cela družina, ki se je zastrupila z gobami. Te dni pa sta se zastrupila zakonca Krošelj z Aljaževega hriba, ki sta prav tako morala iskati zdravniške pomoči v bolnišnici. Cinkarniška delavka Elza Krošelj je pripovedovala, da je kupila pol kilograma gob »sivk« na trgu pri stojnici, kjer prodajalke prodajajo tudi mleko in mlečne izdelke. Ko jih je doma pripravila in sta jih z možem zaužila, so morali ženo kar kmalu s težkim zastrupljenjem prepeljati v bolnišnico. Tudi mož je moral iskati zdravniško pomoč.

Ker pomenijo gobe v jesenskem času prijetno spremembo v našem jedilniku, si jih radi privoščimo — in kdor si jih ne utegne sam nabrati, jih pač poišče na živiljskem trgu, saj jih je zadnje čase dovolj. Toda če že niti potrošnik, niti prodajalec ne ločita užitnih gob od strupenih, bi bilo nujno, da bi tržna inšpekcija dobila izvedenca, ki bi pred prodajo pregledal gobe. Zadnji številni primeri zastrupljenja z gobami, ki so bile kupljene na celjskem živilskem trgu, pa tržno inšpekcijo nujno opozarjajo, da napravi temu red. Do takrat pa celjskim potrošnikom svetujemo, da kupujejo na trgu samo tiste gobe, ki jih tudi sami poznajo kot užitne.

celjski trg

Pozna jesen se že nekaj dni kaže tudi na celjskem živilskem trgu. Kot smo bili še nedavno vajeni, da so na živilskem trgu stale stojnice pri stojnicah, je že nekaj dni precej praznine v tem okviru. Sicer pa se čudimo, ker jesen le še ni tako pozna, vreme tudi še streže, mnogo povrtnine in zelenjave je še na vrtovih — celjski trg pa ima le malo izbire. Tako kvalitetne zimske solate v teh dneh skoro ni bilo moč dobiti. Jeseni primerno je na stojnicah — tako socialističnega kot zasebnega sektorja — ta teden je še največ zelja, repe in korenja, nekoliko še cvetače in zadnji »paberki« paprike. V lepi izbiri pa je še vsakovrstno sadje.

V zadnjem času je tudi pomanjkanje jajc na trgu in zgleda, da zasebniki — redki ponudniki — radi izkoristijo to »krizo«, saj nekatera gospodinja v stiski rada plača tudi višjo ceno. Sicer pa ima tržni inšpektor dobre oči.

gibanje prebivalstva

V času od 25. oktobra do 1. novembra 1958 se je rodilo 25 dečkov in 31 deklic.

Porok ni bilo.

Umrli:
Barbara Klinc, gospodinja iz Celja, stara 74 let; Julijana Ocvirk, gospodinja iz Celja, stara 79 let; Milan Kotnik, otrok iz Velenja, star 5 mesecev; Stanislav Bečan, otrok iz Zg. Zreč, star 15 dni.

kronika nesreč

Milivoj Aleksić iz Celja je padel in si pri padcu poškodoval nogo.

Andreja Skutnika iz Strmca je pri delu stisnil hlod in mu poškodoval nogo.

Josipu Anderluhu v Šmarju pri Jelšah je stroj pri delu težko poškodoval roko.

Rado Stojaković iz Celja je pri delu prišel med dva voza. Poškodovan ima prsni koš.

Pri padcu si je poškodoval rebra Franc Sovinc z Brega.

POČASTILI SMO SPOMIN MRTVIH

Kljub izredno slabemu vremenu so tudi letos Celjani dostojno počastili spomin padlih žrtev na Dan mrtvih. Kot vsako leto, je bila tudi topot glavna svečanost pred spomenikom na Šlandrovem trgu. Slavnostni govor, častna salva, recitacije, petje pevcev moškega komornega zbora — s tem smo Celjani izrazili hvaležno pozornost vsem, ki so darovali svoja življenja za našo svobodo.

Razumljivo je, da tudi okolica ni zaostajala za mestom in so domala v vseh krajih z žalnimi svečanostmi dostojno proslavili Dan mrtvih. Prav lepo so bili letos urejeni tudi množični grobovi na Frankolovem in drugod.

ZGLEDNA POŽRTVOVALNOST

Ni še dolgo od tega, ko je ob nevihti udarila strela v leseno skladišče lesne volne Tovarne emajlirane posode. Skladišče se je vnelo in pričelo goreti.

Tov. Ludvik Mulan, vratar pri »Agrotehni«, ki leži nasproti temu lesenemu skladišču, je opazil požar, skočil preko žične ograje ter sam pogasil ogenj z vodo, ki se je nahajala pri skladišču. Na ta način je preprečil večji požar, ki bi lahko uničil celotno skladišče lesne volne ter ogrozil tudi sosednje skladišče embalaže. S tem dejanjem je preprečil znatno škodo, ki bi jo lahko utrpela družbena skupnost.

Ker se je tov. Mulan požrtvovalno izkazal že večkrat pri gašenju raznih lokalnih požarov v tovarni, mu gre vse priznanje ter mu je zato Tovarna emajlirane posode dala tudi primerno nagrado.

MOJSTRSKA ŠOLA TUDI V CELJU

Na priporočilo pristojnega sveta sta oba zbora Okrajnega ljudskega odbora v Celju na zadnji skupni seji potrdila predlog o ustanovitvi mojstrske šole v Celju. Šola bo vzgajala visoko kvalificirane delavce za potrebe industrije in obrti. Šolanje bo trajalo tri leta; pouk pa bo v popoldanskem času.

Najstarejši upokojenec v Celju

Jakob Šeme iz Linhartove ulice živi v Celju že več desetletij in je sedaj najstarejši upokojenec v mestu — star 96 let. Svojo, težko prisluženo pokojnino uživa Šeme že 33 let.

Življenjska pot ga je vodila iz rojstnega kraja Police pri Grosupljem najprej v Ljubljano, pa v Hercegovino, na Dunaj in potem v Celje. Na posestvu svojega očeta je najprej bil kmetovalec, potem nekaj časa orožnik, 21 let je bil služitelj na Dunaju, od 1919 pa do 1926 pa služitelj na Glavarstvu v Celju. Za sabo ima skoraj 40 let aktivne službe.

Pozno jesen svojega življenja preživlja Jakob Šeme popolnoma sam, sam si tudi gospodinji. Žena Avgusta mu je umrla pred šestimi leti, stara 86 let. V življenju najstarejšega celjskega upokojenca so bila najbolj tegobna leta druge svetovne vojne. Nekega pomladanskega dne 1941. leta so tudi njega in ženo Nemci izselili na Hrvaško. Starčka sta ostala brez denarja, obleke, kruha. Bilo mu je blizu 80 let, ko je moral prijeti za motiko in okopavati vinograd, biti pastir in pestunja — delo za kos kruha. Ob koncu vojne sta se domala gola in bosa vrnila v upostošen dom.

KULTURNI TEDEN V KONJICAH

To nedeljo so v Slov. Konjicah odprli kulturni teden, ki spada med najvažnejše dogodke letošnjega leta v tem kraju. Kulturni teden konjiške občine je posvečen stoti obletnici smrti pohorskega pesnika Jurija Vodovnika, ki je v prejšnjem stoletju živel in pesnil v Skomerju na Pohorju.

O pesniku Juriju Vodovniku je na otvoritveni proslavi govoril tov. Franček Šelih iz Slov. Konjic. Omenil je nekatere njegove najbolj znane pesmi, ki še žive med pohorskim ljudstvom, nekatere pa so ponarodele. Kakšne pesmi je zlagal in jim dal melodije, je na proslavi najbolje pokazal pevski zbor iz Skomerja, ki je zapel več njegovih pesmi res prav originalno kot so jih Pohorci podedovali iz roda v rod.

Razen pevskega zbora iz Skomerja so na proslavi sodelovali še mali harmonikarji iz Vitanja. Njihov nastop in izvajanje različnih komadov, je pokazal, da imajo v tem kraju dober glasbeni naraščaj. Omeniti je potrebno še recitacije male Marice iz Zbelovega, petje treh deklet iz Jerneja in pa recitacije tov. Francke Ratej iz Žič, ki je dve pesmi sama zložila. Le škoda, da je na prireditvi bilo manj gledalcev kot bi si taka stvar zaslužila, pogrešali pa smo tudi sodelovanje domačih društev in posameznikov.

NA PREVORJU BODO ODKRILI SPOMENIK PADLIM BORCEM

Kot trajen spomin preko 20 borcem in drugim žrtvam fašističnega nasilja, bo Krajevni odbor ZB NOV Prevorje odkril v nedeljo na Prevorju spomenik.

Prevorje se na ta veliki praznik temeljito pripravlja. Večer pred tem praznikom bodo zagoreli kresovi, okoliške kraje pa bodo obiskale patrulje. V nedeljo pa bo improviziran majhen napad.

Krajevni odbor ZB NOV Prevorje vabi k odkritju spomenika svojce in sorodnike padlih, vse borce, ki so se borili v teh krajih.

OTROCI OTROKOM

Podmladkarji osemletne šole v Šmarju so na svojem prvem sestanku v novem šolskem letu sklenili, da bodo pričeli takoj s sadno akcijo in poslali zbrano sadje svojim vrstnikom v najbližje mesto. Tako so pisali v celjsko bolnišnico po 30 sadnih zabojev in so jih tudi kmalu dobili. Učenci, predvsem mlajši, so z največjo vnemo prinašali lepa jabolka in jih zlagali v zaboje. Kmalu so bili zaboji polni in v Tednu otroka je šofer Kmetijske zadruge Šmarje 15 polnih zabojev brezplačno odpeljal v Celje. Medtem pa so podmladkarji napolnili še ostale zaboje, ki jih bodo v kratkem poslali svojim vrstnikom.

DAROVALI SO KRI

Pred kratkim je bila v nekaterih krajih konjiške občine izvedena krvodajalska akcija, ki je tokrat nadvse pričakovanje dobro uspela. Tako se je v Ločah prijavilo za odvzem krvi okoli 100 ljudi. Poleg delavcev iz loških podjetij so se tokrat izkazali tudi okoliški kmečki prebivalci, kar doslej ni bil pogost primer.

V Konjicah je prišlo v ambulanto, kjer so odvzemali kri preko 150 ljudi iz konjiških podjetij in ustanov (deloma pa tudi iz okoliških krajev). Da sta obe akciji tako dobro uspeli, imajo posebno zaslugo množične organizacije, zlasti odbori RK. Pohvaliti pa je treba tudi gospodarske organizacije, ki so na dan odvzema krvi dale svojim delavcem prost dan.

630 vlagateljev v enem dnevu

Takega prometa, kot je bil letos na dan 31. oktobra — (Dan varčevanja) — Celjska mestna hranilnica še ne pomni. Že nekaj let zapovrstjo CMH pripiše na dan 31. oktobra vsakemu vlagatelju, ki vloži na ta dan znesek najmanj 3000 din, nagrado 500 din. Da se naši vlagatelji te koristi radi poslužujejo, pove dovolj jasno rekordna številka — 630 vlagateljev v enem dnevu.

Tako je bilo pri Celjski mestni hranilnici na Dan varčevanja — 31. oktobra vloženih 4 milijone 297.353 dinarjev. Seveda pa v tem znesku niti niso všteti vlagatelji, ki so v podružnicah v Velenju in Ljubnem ta dan vložili svoje prihranke.

Anketa Olepševalnega in turističnega društva v Celju

Tik pred koncem lanskega šolskega leta, to je v maju letos, je propagandni odbor celjskega Olepševalnega in turističnega društva razpisal med učenci osnovnih in Pomožne šole ter dijaki nižjih razredov bivše prve in druge gimnazije anketo, ki bi ji lahko dali naslov, kaj bi morali v Celju še narediti, da bi bilo mesto lepše in bolj privlačno. V anketi je sodelovalo 1486 učencev in dijakov celjskih šol.

Anketa je dosegla izreden uspeh, saj so najmlajši prebivalci mesta ob Savinji dali nešteto predlogov za izboljšanje določenih celjskih problemov. Olepševalno in turistično društvo je vse te predloge zbralo z največjo pozornostjo in jih bo po možnosti tudi skušalo spraviti v življenje. Ob razpisu ankete je društvo napovedalo še žrebanje 20 anketnih listov. Po posebnem sklepu bo društvo na začetku novembra povabilo vse izžrebane anketirance na skupno zakusko, kjer bo razdelilo nagrade, hkrati pa se pogovorilo o nekaterih problemih, ki so jih nakazali otroci, kot o ustanovitvi pionirskega, oziroma mladinskega odseka pri Olepševalnem in turističnem društvu, o delu posebne straže za čuvanje nasadov in podobno. -mb

med ljudmi • med ljudmi • med ljudmi

ZIMA NA DURI - V PEČ SI ZAKURI

Pozno jesen ne naznanja samo termometer in datum na koledarju. Še obilo drugih znakov spremlja njen prihod. Zapozneli ljudje na primer v tem času začno tekati za kurjavo, ki naj jim ogreje dom v mrzlih zimskih mesecih. Sicer je vedno manj ljudi, ki si kurjave ne preskrbijo še v toplih dneh. Seveda imajo ti »slabi planerji« več skrbi, kajti na zimo ni samo problem ali je dovolj drv in premoga v pleti, za zimo se je treba založiti tudi z ozimnico, kot je krompir, sadje, zelje itd. Zelo pogosto se ljudje šele na zimo spomnijo, da je suknja prejšnje »sezone« dobila luknje in da bo treba kupiti novo. Le malokdo ima take dohodke, da bi si v enem ali dveh mesecih lahko nakupil vse te prepotrebne stvari.

Poglejmo malo naokoli po ljudeh, ki si kot ježki šele ob prvi slani začnejo nositi skupaj sredstva za toplo prezimovališče.

Nekaterim je prišla prav regulacija Savinje. Na levem bregu so podrli vrsto kostanjev. Iznajdljivi potrošniki so izkoristili to priložnost in pridno obsekavajo debla. Koristi imata iznajdljiv državljan in investitor. Državljan si pripravi drva iz debelih vej in okleščkov, investitor pa ima očiščena debla brez posebnih stroškov.

Nekateri se oskrbujejo s kurjavo iz Savinje!? Nič nenavadnega. Kadar Savinja poplavlja, nosi s seboj debla, veje, celo cepanice in deske. Kdor je spreten, si jih s kavljem na dolgi prekli nalovi in pobere tisto, kar je voda naplavila na bregove.

Na videz poznam več starih ženic,

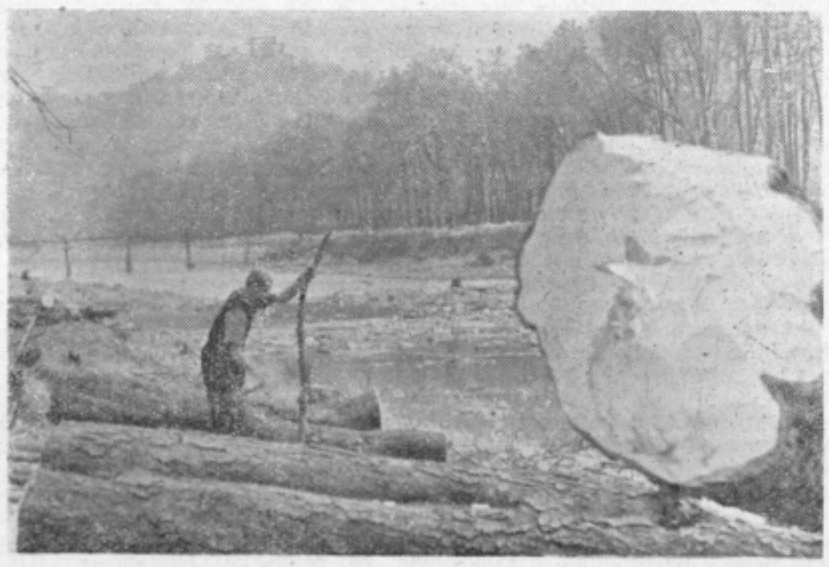

Veje kostanjev, ki so jih zaradi regulacije Savinje podrli, bodo grele nekatere iznajdljive Celjane.

Fantič, ki se igra na kupu obrezlin, nima skrbi, da bi ga pozimi zeblo...

ki s koši romajo ob jutrih ali ob večerih iz okolice v mesto. V koših nosijo dračje, suhe veje, češarke itd. Včasih se v torbici znajde tudi kakšna goba.

No, to so posamezniki, toda na tak način se Celje ne more ogreti. Večina se oskrbuje s kurjavo pri »Kurivu«. Zanimivo je izračunati kako dolgo morajo delati velenjski rudarji, člani enega največjih rudarskih kolektivov pri nas, da Celjane pozimi ne zebe? V vseh treh smenah polnih teden dni. Dnevna proizvodnja velenjskega rudnika je okoli 6.000 ton. Celjani pa letno v gospodinjstvih, po pisarnah in delavnicah pokurijo okoli 30.000 ton lignita. K temu je treba dodati še 10.000 ton kamnitega premoga, ki ga proda »Kurivo«. Ta premog pride iz bližnjih rudnikov rjavega premoga. Rudnik Pečovnik dela do polovice proizvodnje za potrebe mesta Celja. Njihova prodaja za gospodinjstva pa znaša letno okoli 1000 ton premoga.

Drv porabijo Celjani znatno manj, odkar je dovolj premoga. Okoli 4000 kubičnih metrov drv proda letno podjetje »Kurivo«. Precej drv dobijo meščani tudi po drugačnih poteh. »Savinja« na svoji žagi proda letno okoli 9 ton obrezlin in približno 5 ton žagovine. Obrezline prodaja tudi »Kurivo« in žaga na Lavi. No, to je letno kljub temu kar čeden gozdiček.

Kot imajo nekateri kurjavo v kleti, tako tudi ni malo tistih, ki imajo kurjavo v listnicah. Se vam zdi čudno. Toda je res. Velik del meščanov se greje ob električnih pečicah, kuha na električne štedilnike, se kopa v vodi, ki jo grejejo v električnih bojlerjih. Moderni časi se tudi v tej obliki izkazujejo. Iz leta v leto raste potrošnja električne energije za približno 20 %. Od skupno porabljene energije v gospodinjstvu gre okoli 20 % za razsvetljavo, ostalo pa za kuhanje, gretje itd. V lanskem letu pa so v Celju porabili 8 milijonov 140 tisoč kilovatnih ur gospodinjskega toka, kar znaša skupaj okoli 28 milijonov 094 tisoč dinarjev. Pa še recite, da ni dober del kurjave spravljene kar v naših žepih.

Poraba kurjave, tako premoga, lesa in elektrike raste v jeseni, pride na vrhunec v zimi in pojenja spomladi. Odkrito rečeno, sodobni domovi porabijo nekaj elektrike tudi za hlajenje v pasjih dneh. Toda tega je manj. Svojčas, ko je bilo za kurjavo hudo, je bila večja dirka okoli nabav. Danes pa le pretežni del meščanov kupi kurjavo v poletnih mesecih, ko podjetje »Kurivo« nudi tudi potrošniško posojilo. Na obroke se greje v našem mestu približno ena petina prebivalcev.

Zanimiv je podatek, ki neposredno hvali rudarstvo. Dvig proizvodnje v rudarstvu se pozna povsod, zlasti pa še pri naših gozdovih. V letih od 1945 do 1948 so bili rudniki v krizi. Takrat smo v Celju letno porabili okoli 40.000 kubičnih metrov drv. Danes jih porabimo okoli 4.000 kubičnih metrov.

No zeblo nas pozimi ravno ne bo, čeprav nas trenutno zazebe, ko plačamo račune za kurjavo in tok. Toda kaj hočemo. Od Krapinskega pračloveka do danes je na našem področju ta problem enak c. k.

V izložbah je še poletna konfekcija. Stanovalci te hiše so si pravočasno nabavili kurjavo...

med ljudmi • med ljudmi • med ljudmi

šport • šport • šport • šport • šport

Pred pomembnimi spremembami

v nadaljnjem razvoju in delu organizacij za telesno kulturo

Pred dnevi sta zasedala v Celju okrajni zbor in zbor proizvajalcev, ki sta bila med drugim podrobno seznanjena tudi z delom Sveta za telesno vzgojo, o perečih problemih telesne kulture v okraju in o merah, ki bi jih bilo treba sprejeti za izboljšanje sedanjega stanja. Predsednik Sveta za telesno vzgojo tov. Karel Jug je ponovno poudaril pomen telesne vzgoje v naših šolah, ki je brez dvoma ključno vprašanje pri nadaljnjem uspešnem razvoju telesne kulture. Danes mladina v celjskem okraju v šolah ni deležna osnovne in vsestranske telesne izobrazbe. Vzrokov za takšno stanje je več — iskati pa jih je v pretežni meri v slabih materialnih, kadrovskih in drugih pogojih, v katerih se odvija ta dejavnost. Od preko 200 šol imamo v okraju le 11 šolskih telovadnic, 40 šol izkorišča zaprte prostore od drugih društvenih organizacij, tri četrtine šol pa je brez teh učilnic in je seveda pouk telesne vzgoje v neugodnih vremenskih razmerah, zlasti pa v zimskem času, močno problematičen. Še vedno pa je v okraju tudi preko 40% šol brez lastnih prostorov za pouk telesne vzgoje na prostem. Izredno slabo stanje je tudi v kadrih. V 29 popolnih osnovnih šolah je na razpolago le 17 kvalificiranih predavateljev telesne vzgoje, v 17 strokovnih šolah pa je le ena sama strokovna moč! Nič čudnega, če so marsikje, tako tudi v Celju, spričo pomanjkanja kadrov vodstva šol reducirala pouk telesne vzgoje za tretjino, ponekod pa celo za 50%. Danes se povsod močno poudarja potreba po zvišanju števila ur telesne vzgoje v vseh vrstah naših šol, v celjskem okraju pa že itak predpisan predmetnik krčimo na minimum. Vprašamo se le, če mladina v teh pogojih lahko dobi osnovno telesno izobrazbo v naših šolah in povsem jasno nam je tudi lahko, zakaj se po zaključenem šolanju ne vključuje v športna in telesnovzgojna društva! Da bi zadovoljili potrebe po predmetnem pouku telesne vzgoje v skladu z reformo šolstva, bi potrebovali v celjskem okraju v bližnjem obdobju nad 50 novih učiteljev in profesorjev telesne vzgoje. Občine ne kažejo veliko razumevanja za štipendiranje teh kadrov! Tudi glede učil — opreme, orodja in drobnih rekvizitov — je stanje na šolah za pouk telesne vzgoje mizerno. Brez teh pripomočkov je pač nemogoče dosegati učnih smotrov. Že podatek, da je za potrebe šolske telesne vzgoje bilo v zadnjih letih v proračunu šol v našem okraju le 26—46 dinarjev na učenca, nam zgovorno pove o zapostavljanju te vzgoje v sistemu našega šolanja. V družbenih organizacijah je opaziti večjo razgibanost, poraslo je število osnovnih organizacij, število članstva, razvile so se ustrezne organizacijske oblike vodenja osnovnih organizacij v komunah in na okraju. Težke materialne razmere pa dušijo večji razmah tudi na tem področju. Še vedno osnovne organizacije nimajo osnovnih sredstev za vzdrževanje svojih objektov in naprav, da ne govorimo o sredstvih za redno življenje, prireditve, tekmovanja, opremo in podobno. Problem financiranja športa in telesne kulture se tudi v celjskem okraju pojavlja pred društvenimi delavci vedno v ostrejši obliki in ga bo treba nekako rešiti. Brez dvoma bo kongres telesne kulture v splošnem jugoslovanskem merilu sprejel določene sklepe in priporočila, da bi merodajni činitelji z zakonskimi odredbami uredili bodoče financiranje naše telesne kulture.

Svet za telesno vzgojo je po osvetlitvi še ostalih perečih problemov telesne kulture v okraju predlagal obema zboroma naslednja priporočila, ki sta jih oba zbora tudi soglasno sprejela:

1. V skladu s povečanjem občin je treba povsod postavil tudi ustrezne občinske svete za telesno vzgojo, v manjših občinah pa samostojne komisije za telesno vzgojo.
2. Občinski ljudski odbori naj vsem šolam v neposredni bližini šolskih zgradb zagotovijo potrebna zemljišča splošnoljudskega premoženja za ureditev šolskih igrišč.
3. Občinski ljudski odbori naj z rednim štipendiranjem skrbijo za kader učiteljev in profesorjev telesne vzgoje.
4. Okrajni ljudski odbor naj podpre predlog o ustanovitvi akademije za telesno vzgojo oziroma srednje šole za telesno vzgojo, ki bi jo naj ustanovil Svet za šolstvo LRS.
5. Občinski ljudski odbori naj prevzamejo z novim proračunskim letom v vzdrževanje obstoječe objekte za telesno kulturo, s prizadetimi koristniki pa naj urede sistem upravljanja.
6. Večja skrb za telesno vzgojo v naših šolah se naj odraža tudi v občinskih proračunih, kjer je treba odpraviti preveliko neskladnost v dotacijah telesni kulturi med šolsko in družbeno dejavnostjo.
7. Proračunska sredstva za potrebe telesne vzgoje v naših občinah bi se naj ne zmanjševala iz leta v leto, ker so potrebe na tem področju velike in jih je treba kriti v okviru obstoječih možnosti s stalnimi in rednimi sredstvi.
8. Po zaključenem kongresu telesne kulture, bi naj oba zbora na enem prihodnjih zasedanj proučila možnost ustanovitve skladov za telesno kulturo pri okraju in občinah in uredila s predpisi vire rednih dotokov v te sklade.
9. Za vzgojo amaterskega strokovnega kadra v Partizanu in športnih organizacijah, izvedbo poglobitvenih tečajev za učiteljstvo osnovnih šol, ki poučujejo telesno vzgojo, in organizacij sodniških seminarjev je treba zagotoviti redna proračunska sredstva v okrajnem proračunu.
10. Proučiti je treba možnosti, da se v okviru stanovanjskih skupnosti v industrijskih centrih in v Celju projektirajo in grade odprta igrišča in ustanove potrebni servisi za telesno vzgojo, ki bi jih naj koristili ljudje za razvedrilno telesno in športno vadbo, ker spada ta dejavnost v sestavni del življenjskega standarda.
11. Skupno z OSS, Okrajno športno zvezo in Okrajno zvezo Partizana je treba proučiti nadaljnjo razširitev športne aktivnosti v naših podjetjih in ustanovah preko raznih oblik dejavnosti, ki se letos manifestirajo v delavskih športnih igrah.

Brez dvoma bodo sprejeta priporočila z njihovo realizacijo po naših občinah v mnogočem prispevala k nadaljnjemu uspešnejšemu razvoju telesne kulture.

Za zaključek sezone — novi rekordi!

AD Kladivar je organiziral v zadnjem tednu večje število atletskih mitingov v počastitev kongresa telesne kulture. Atletinje in atleti so pokazali odlično formo. Doseženi so bili trije jugoslovanski in šest republiških rekordov. V listo jugoslovanskih rekorderjev so se vpisali: Šikovec Olga v teku na 60 m, Belaj Amalija, Gašparut Ančka in Slamnik Ančka v štafetnem teku 3×800 m ter Kopitar Jože v peteroboju. V listo slovenskih rekorderjev pa so se vpisali: poleg omenjenih državnih rekorderjev atletinje Slamnik Ančka, Gašparut Ančka, Silan Tea in Šikovec Olga v štafeti 4×200 m, Zupančič Igor, Cajhen Stanko, Naraks Franc in Vačič Simo v štafeti 4×800 m ter Vučer Zoran, Lešek Roman, Lorger Stanko in Zupančič Igor v štafeti 4×200 m.

Tudi v drugih tekmovalnih disciplinah so bili doseženi odlični rezultati, kjer so se poleg rutiniranih atletov zelo izkazali zlasti mladinci.

Po naporni in nadvse uspešni atletski sezoni, ki je Celju prinesla poleg Lorgerjeve srebrne kolajne iz evropskega prvenstva, naslova vseekipnega prvaka FLRJ, ekipnega prvenstva FLRJ za mladince do 18 let, ekipnega prvenstva FLRJ za mladinke, pomembnih mednarodnih zmag nad Dunajem, Gradcem, številnih posameznih državnih in republiških prvenstev, si bodo celjski atleti in atletinje privoščili kratek 14-dnevni počitek od vadbe, nakar se bodo pričele smotrne priprave in vadba za nastope v letu 1959. Izbrane tekače čaka še nastop na »Teku republike« v Ljubljani, potem pa do prihodnjega leta ne bomo čitali kaj več o delu in življenju AD Kladivarja.

Težko priborjena zmaga

V mislih imamo nedeljsko srečanje med Kladivarjem in Ljubljano. Po tradiciji celjski nogometaši pripravljajo gostom priložnosti za zgoditke. Tako je tudi tokrat Hribernik z nepotrebnim driblingom omogočil Brezingarju, da je Ljubljana prišla v vodstvo, ki ga je obdržala vse tja do 53. minute igre. Šele koristna rošada — okrepitev obrambe z zanesljivo dvojico Marinčkom in Posinekom ter prestavitvijo vseh mladih moči v napad, je prinesla preobrat v tem sicer razburljivem srečanju. Z enostavnimi akcijami, hitrim prenosom igre iz obrambe v napad, brez posebnih zadržavanj in nesmiselnimi kombinacijami so mladi igralci vnašali v II. polčasu precej zmede v obrambni prostor gostov. In plod vseh teh akcij sta bila dva prepotrebna gola, ki sta Kladivarju po seriji neuspehov prinesla dve dragoceni točki. Strelca sta bila Kokotec in Hribernik. Z igro Kladivarja ne moremo biti zadovoljni. Res je, da smo videli na terenu precej svežih, mladih igralcev, ki se niso povsem znašli v novi sredini. Pomladitev je vselej koristna, sredi tekmovalne sezone pa tudi močno tvegana. Moštvu Kladivarja se močno pozna, da ne trenira skupno. Nekateri igralci so vezani na terensko službo izven Celja, drugi zopet na menjalni delovni čas, nekateri pa se tudi odtegujejo redni vadbi. Vsekakor ima vodstvo društva ob takem stanju težko stališče. Gledalci si želijo lepih tekem, zmag in se prav nič ne vprašujejo za težave in probleme, ki se postavljajo pred društvene delavce. Kar razumeti ne moremo zaradi tega določenega kroga ljudi, ki prav nesmiselno komentirajo dogodke med tekmo, omalovažujejo igralce in jih spodbujajo le tedaj, kadar jim gre igra »spod noge«... Še bolj pa smo lahko zamišljeni spričo banalnih izrazov nekaterih prenapetežev, ki si poleg igralcev sposodijo tudi sodnike. Lepo vedenje je odraz kulture in prav bi bilo, če bi vodstvo Kladivarja tudi na to plat nekoliko pomislilo ob igranju nogometnih tekem na Glaziji.

V podzvezni ligi so bili v nedeljo doseženi naslednji izidi — Velenje : Proletarec 3:3, Slov. Konjice : Soštanj 2:1, Olimp : Rogatec 5:0, Svoboda : Bratstvo (Hr.) 1:1 in Rudar (Hr.) : Brežice 4:2. Tekma med Celjem in Kovinarjem je bila zaradi poplavljenega igrišča na Skalni kleti preložena. Konjičani se kar lepo držijo pri vrhu tabele, v ospredje pa se prebijajo tudi nogometaši Olimpa. Kar zadovoljni smo lahko z nastopi nogometašev iz celjskega okraja, ki se v letošnji jeseni kar krepko upirajo izbranim nogometnim enajstoricam iz bivšega trboveljskega okraja.

Mladina Kladivarja je v prijateljski tekmi premagala Celje z 2:1.

SPORT V BESEDI IN SLIKI

Pred kongresom telesne kulture je bilo v celjskem okraju več propagandnih predavanj, na katerih so nastopili vrhunski športniki Lorger Stanko, Mejavšek Mirko in Debeljak Ciril. V mladini so imeli vnete poslušalce. Doslej so bili nastopi v Žalcu, v Celju v okviru LU, na vajenski šoli kovinarske stroke in IKS.

BETON — ZMAGOVALEC V ODBOJKI

Delavske športne igre so v polnem teku v celjskem okraju. Najbolj je teren razgiban v celjski občini, kjer se je za tekmovanja prijavilo nad 500 delavcev in uslužbencev. Doslej je bilo zaključeno tekmovanje v odbojki, pričela pa so se tudi že tekmovanja v nogometu in streljanju. V odbojki so zmagali delavci gradbenega podjetja Beton.

NEDELJSKI SPORTNI PROGRAM

Na igrišču Olimpa — OLIMP : RUDAR (HR.)
V Soštanju — PARTIZAN SOŠTANJ : SVOBODA
V Štorah — KOVINAR : PARTIZAN SLOV. KONJICE

Za izboljšanje dela sindikalnih podružnic

Seja predsedstva ObSS v Žalcu

Pred dnevi se je sestalo predsedstvo Občinskega sindikalnega sveta v Žalcu. Na dnevnem redu sta bili dve osrednji zadevi: letni občni zbori sindikalnih podružnic in nekatera reorganizacijska vprašanja. Predsedstvo je temeljito obdelalo termine vseh občnih zborov posameznih podružnic z namenom, da se bo le-teh udeležil vsaj po en član predsedstva.

Da bi se pojačalo delo nekaterih sindikalnih podružnic, je bil med drugim tudi sprejet sklep, da se delavci in uslužbenci vseh kmetijskih zadrug vključijo v novo ustanovljeno sindikalno podružnico zadružnih delavcev in uslužbencev, ki bo imela sedež pri KPPZ Žalec. Približno enak ukrep je bil storjen tudi s člani iz vrst trgovskih delavcev in uslužbencev. Vsi ti so bili doslej vključeni v razne sindikalne podružnice, po novem pa bodo — vsaj v vzhodnem predelu žalske občine — vključeni v dve sindikalni podružnici delavcev in uslužbencev trgovske stroke. Za Prebold in Polzelo tokrat tak ukrep še ni bil izvedljiv, pač pa bodo predlagali osebju zdravstvenih postaj, da bi se vključilo v enotno sindikalno podružnico pri Zdravstvenem domu v Žalcu. Predlog je razumljiv, če upoštevamo, da so sedaj posamezni zdravstveni delavci vključeni v razne sindikalne podružnice. -šk-

NOVO ŠPORTNO IGRIŠČE NA PREVORJU

To soboto bodo na Prevorju odprli novo športno igrišče. Prevorski učenci so napravili na tem igrišču za preko 120.000 din udarniškega dela. Na pomoč je priskočil tudi OLO Celje, ki je za igrišče prispeval 150.000 din.

ČITAJTE CELJSKI tednik

UPRAVA CEST IN KANALIZACIJ CELJE

razpisuje

MESTO FINANČNEGA RAČUNOVODJE IN MESTO MEZDNEGA RAČUNOVODJE

Plača po pravilniku plač UCK.

Nastop službe takoj, oziroma po dogovoru.

Prošnje je vložiti pri Upravi cest in kanalizacij Celje, Ulica 29. novembra št. 2, do vključno 10. novembra 1958.

objave in oglasi • objave in oglasi

Dom JNA v Celju bo priredil

ZABAVNI VEČER

dne 9. novembra ob 20. uri v dvorani kina Union.

Spored: dalmatinske in druge narodne pesmi, napolitanske pesmi in popevke. Sodelovali bodo: Mile Krvavica, Drago Kalmeta, Petar Tralić, Marijan Bujanić, Mirko Serdarević, Mario Pincetić ter solopevki Božica Božičević in Borka Mamula.

Glasbena spremljava: mandolinski orkester, violine, harmonike, kitare in kontrabas.

Prodaja vstopnic dne 7., 8., in 9. 11. 1958 pri blagajni kina Union od 9. do 11. in od 16.30 do 20. ure. Cena 80 in 100 din.

Tovarniška gasilska četa Plinarna-vodovod-razsvetljava, Celje razpisuje

POŽARNOVARNOSTNI TEČAJ

v delavnici Plinarne-vodovod-razsvetljava, Celje. Tečaj bo trajal 3 dni, in sicer 11., 12. in 13. novembra 1958 od 14.—15. ure.

Na tečaju bodo obravnavali ravnanje z butanom, gašenje butana, bencina in drugih lahko vnetljivih snovi.

Udeležba obvezna za vse člane kolektiva Plinarne-vodovod-razsvetljava. Na ta tečaj so vabljeni tudi vsi potrošniki plina.

OBVESTILO

Obveščamo kandidate novoustanovljene Mojstrske šole, da bo pričetek pouka 14. t. m. ob 16. uri v prostorih Industrijske kovinarske šole Tovarne emajlirane posode Celje, Erjavčeva ulica 3.

V šolo, ki bo trajala tri leta v popoldanskem času, se lahko vpišejo kvalificirani delavci kovinske stroke z najmanj triletno prakso. Sprejem se bo vršil na priporočilo podjetij, kjer so kandidati zaposleni.

Prijave za vpis so bile že dostavljene podjetjem. Podrobna pojasnila dobite pri upravi IKŠ (telefon 22-71, internato 270).

KUPIM samsko spalnico ali posamezne dele pohištva. Naslov v upravi lista.

SPREJMEM na stanovanje in hrano moško osebo. Mariborska cesta 36.

INŽENIRKA agronomije išče prazno ali opremljeno sobo v Celju. Plača dobro. Ponudbe na upravo lista.

ZAMENJAM večje dvo- in polsobno stanovanje v centru za manjše, najraje v blokih na Otoku. Pismene ponudbe na upravo lista.

SPREJMEMO mlajšo kvalificirano prodajalko. Trgovina čevljev »Jadran«, Celje, Prešernova ulica.

FRIZERSKA POMOČNICA mlajša moč, za žensko in delno za moško stroko, išče zaposlitve v celjskem okraju. Ponudbe na upravo lista pod »Vestna«.

V DOPOLDANSKEM času bi pazila na otroka. Naslov v upravi lista.

PRODAM 2 transmisiji, 5 jermenic in 4 ležaje raznih dimenzij. Ogled: Celje, Vodnikova 14.

PRODAM žensko kolo. Golob Ivana, Celje, Delavska 16.

PRODAM ugodno moped. Naslov v upravi lista.

PRODAM kraznene kožice za žensko jopico. Naslov v upravi lista.

PRODAM po nizki ceni enostanovanjsko hišo z vrtom in sadovnjakom takoj vseljivo 15. minut od postaje Celje. Naslov v upravi lista.

PRODAM krompir, korenje in peso. Naslov v upravi lista.

PRAZNO sobo v mestu ali bližnji okolici iščem. Po možnosti vseljiva takoj. Sem uslužbenka in pretežni dan odsotna. Naslov v upravi lista.

kino • kino • kino • kino

KINO UNION, CELJE

Od 8.—12. 11. »Zaznamovan«, ameriški barvni film

Od 13.—16. 11. »V senci vislic«, ameriški barvni film

KINO METROPOL CELJE

Od 5.—8. 11. »Mala lažnjivka«, ameriški barvni film, mladinski

Od 9.—12. 11. »Noč in megla«, francoski barvni film

Od 13.—16. 11. »Aleksa Dundić«, jugoslovanski film

Matineja dne 9. 11. »Volčja noč«, jugoslovanski film

radio 202m

Nedelja, 9. novembra 1958

12.00 Pogovor z državljani
12.10 Zabavna glasba, vmes objave
12.15 Želeli ste — poslušajte!

Ponedeljek, 10. novembra

17.00 Celjska kronika
17.10 Hammond orgle v ritmu
17.20 Športni tednik
17.30 Želeli ste — poslušajte!
17.45 Zabavna glasba, vmes objave

Torek, 11. novembra

17.00 Celjska kronika
17.10 Domače viže in napevi
17.30 Želeli ste — poslušajte!
17.45 Zabavna glasba, vmes objave

Sreda, 12. novembra

17.00 Celjska kronika
17.15 Koračnice igra godba na pihala »France Prešeren« iz Celja pod vodstvom Ivana Karlovčeca
17.30 Želeli ste — poslušajte!
17.45 Zabavna glasba, vmes objave

Četrtek, 13. novembra

17.00 Celjska kronika
17.15 Glasbena medigra
17.20 »Da bi bilo Celje lepše« — anketa Olepševalnega in turističnega društva Celje med šolsko mladino I. del
17.30 Želeli ste — poslušajte!
17.45 Zabavna glasba, vmes objave

Petek, 14. novembra

17.00 Celjska kronika
17.15 Glasbena medigra
17.20 »Da bi bilo Celje lepše« — anketa Olepševalnega in turističnega društva Celje med šolsko mladino II. del
17.30 Želeli ste — poslušajte!
17.45 Zabavna glasba, vmes objave

Sobota, 15. novembra

17.00 Celjska kronika
17.10 Za vsakogar nekaj
17.30 Želeli ste — poslušajte!
17.45 Zabavna glasba, vmes objave

UGODNA PRODAJA ALI PRENOS OSNOVNIH SREDSTEV!

Osebni avto Opel-Kapitän model 52 in osebni avto Fiat 1500, oba generalno popravljena. Poizvedbe in ogled vsak dan v Tovarni nogavic Polzela.

BANČNE URADNIKE

ki imajo popolno srednjo šolo in so že odslužili kadrovski rok išče

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

KOMISIJA ZA IMENOVANJE DIREKTORJEV PRI ObLO CELJE

razpisuje mesto

DIREKTORJA

trgovskega podjetja »Postrežba« Celje

Pogoji: visokokvalificiran trgovski delavec z najmanj 5-letno prakso. Ponudbe z življenjepisom, opisom dosedanjih zaposlitev in kvalifikacij je poslati ObLO Celje do 25. 11. 1958.

KOMISIJA ZA SPREJEM IN ODPUST

delavcev in uslužbencev pri podjetju »Mesnine Celje« razpisuje delovno mesto knjigovodje — saldokontista.

Plača po tarifnem pravilniku. V poštev pride samostojna in sposobna moč, vešča finančnega knjigovodstva.

Trgovsko podjetje na debelo **Steklo**

LJUBLJANA, TITOVA 18

Uprava: Titova 18
Skladišče: Titova 33
Skladišče: Celje, Stanetova 23
Tekoči račun: 600-704-1-482
Telefon št.: 21-876, 20-478
Telefon v Celju št.: 24-92
Brzojavni naslov: Steklo

VSA TRGOVSKA PODJETJA, GRADBENE SERVISE IN OSTALE KORISTNIKE **OBVEŠČAMO, DA SMO ODPRLI V CELJU, STANETOVA UL. 23, USTREZNO SKLADIŠČE ODPREME BLAGA NA VELIKO:** OKENSKO STEKLO, VOTLO STEKLO, EMBALAŽNO STEKLO, PORCELAN DOMAČE PROIZVODNJE IN IZ UVOZA, KERAMIČNI PROIZVODI IN KERAMIČNE PLOŠČICE DOMAČE PROIZVODNJE.

CELJSKI TEDNIK — IZDAJA OKRAJNI ODBOR SZDL V CELJU — UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR — ODGOVORNI UREDNIK TONE MASLO — UREDNIŠTVO IN UPRAVA: CELJE, TITOV TRG 3 — POŠTNI PREDAL 16 — TEL. UREDNIŠTVA 24-23, UPRAVE IN OGLASNEGA ODDELKA 25-23 — TEKOČI RAČUN 603-11-606-1/3-266 PRI MESTNI HRANILNICI V CELJU — IZHAJA VSAK PETEK — LETNA NAROČNINA 500 DIN POLLETNA 250 DIN, ČETRTLETNA 125 DIN — ROKOPISOV NE VRAČAMO — TISKA CELJSKA TISKARNA V CELJU

Skriti argentinski petorčki

Dobiti petorčke obstaja možnost 1 : 57,000.000. Na toliko rojstev namreč se zgodi tak čudež narave, toda le redki so primeri, kjer bi vsi otroci ostali živi.

O kanadskih petorčkah pogosto slišimo in beremo, svet pa tokrat prvič sliši o argentinskih petorčkih iz družine milijonarja Diligentija. Ti petorčki, ki jih je nedavno odkril nek francoski reporter, so bili do svojega 15 leta domala neznani. Zakaj?

Kot pri revnejših družinah predstavlja tako darilo narave resen problem, kako spraviti otroke pod vrh, je pri Diligentijevih nastal problem, kako otroke obvarovati, da bi ne postali senzacija prvega razreda. Oče, Franco Diligenti, je dal po rojstvu »kvinteta« vsakega izmed petih otrok drugje prijaviti, da bi novica ne prodrla v časopise. (K sreči so takrat svetovni tisk zanimale druge reči — na primer kakšen bo konec vojne). Služinčad je milijonar zaprisegel da ne izdajo skrivnosti. Ko pa je tajna le prišla na dan, je oče zavaroval svoje otroke z visokimi zidovi in ujedljivimi psi okoli hiše. Ko pa so otroci začeli hoditi v šolo, jih je poslal v različne internate in samo enkrat na leto, na svoj rojstni dan, so petorčki prišli skupaj.

Letos je Diligenti prvič dovolil fotografirati »otroški zbor« za javnost, ko so petorčki slavili svoj petnajsti rojstni dan. Novinar Mouneu je poleg dejstva, da si bratje in sestre niso najbolj podobni, ugotovil tudi razliko v karakterjih in v željah za bodočnost. Vzgoja na različnih krajih jih je močno razdvojila. Tako bi bil Carlos rad letalec, njegov brat Franco pa dirkač. Vse tri Marije (mati je Marija) pa imajo takele želje: Maria Cristina bi bila rada pedagog, dasiravno bi starši želeli, da bi bila redovnica; Maria Ester se zelo zanima za kuhanje in gospodinjstvo in upa, da se bo kmalu poročila; Maria Fernanda pa je »knjižni molj« in zna med drugim na pamet cele Dantejeve stvaritve. Njeni želji, da bi bila igralka se starši prizanesljivo smehljajo.

Za petnajsti rojstni dan so bili argentinski petorčki prvič slikani za javnost.

Diligentijevi so imeli torej čisto drugačne skrbi kot na primer druge družine z veliko otrok. Dionne petorčke iz Kanade, ki so precej starejše, so povzročile svojim satršem drugačne skrbi, kako preživeti tako število ust. Njim popularizacija takega čudeža narave ni bila odveč, saj jim je prinesla precej gmotnih olajšav. Milijoni Franca Diligenti so pripomogli, da so argentinski petorčki tako dolgo ostali neznani in da bodo tudi v bodoče obvarovani senzacionalnosti. O njihovi bodočnosti si nihče ne beli glave. Njihov oče ima vrsto tovarn in veleposestev.

Tudi ta slika še ni bila objavljena. Predstavlja nam petorčke v tretjem letu.

VIVE L'ALGERIE

Pred dnevi je pred Evropo v Celju stal najnovejši Citroen. Modern črn avto neobičajnih aerodinamičnih oblik, ultramoderne notranje ureditve je bil na očeh mimoidočih Celjanov. Zvečer pa se je na črni površini pokrova na prtljažniku znašel tale napis: Vive l'Algerie! — Nekdo, ki je s prstom na prašno površino simpatiziral z Alžirci, je bil prepričan, da bo lastnika — Francoza — nekoliko revoltiral.

Končno je lastnik prišel iz kavarne. Pogledal je napis in se zadovoljno namuznil. Njegov obraz je izdajal nefrancosko poreklo. Bil je Alžirec...

Tako je bilo obema prav!

Otroci današnjih dni

V nekem bavarskem mestu na jugu Nemčije se je družina od srca smejala, ko je zalotila triletno hčerkico, ki se je pogovarjala z nekim neznancem. Toda ko ji je oče vzel slušalko je z grozo ugotovil, da si je nadebudnica izbrala nekega moža v Hamburgu za svojega sobesednika. Ker je precej dolgo čenčala v telefon, je moral oče precej globoko seči v žep, da je plačal pristojbino.

Mala Zlatka je vsa začudena na nedeljskem izletu videla kravo, ki je z dvignjenim repom dirjala po travniku.

— Kako pa da ima krava tako brzino, če nima motorja? — je nejeverno zmajala z glavico.

Novosti v zdravstvu

OPERACIJE BREZ KIRURŠKEGA NOŽA

Sovjetski znanstvenik, biolog Pavel Milajev je iznašel operacijski postopek od katerega si lahko vsi mnogo obetamo, zlasti pa oni, ki se bojijo leči na operacijsko mizo sedanjega tipa.

Milajev je dosedaj operiral že več sto živali. Vse te operacije so živali prestale brez narkoze in brez vsakih bolečin. Po končani operaciji na telesu ni niti sledu kake poškodbe tkiva, zareze, ožiljka itd. Kako profesor Milajev operira?

Pri operacijah uporablja izključno rentgenske žarke. Za vsak del telesa in pri globinah operativnih posegov usmeri rentgenske žarke natanko tja kjer je potrebno. Ta koncentrirani snop rentgenskih žarkov deluje kot nož in pri tem ne poškoduje niti kože, niti tkiva niti kosti. Brez vsake bolečine. Ti koncentrirani rentgenski žarki uničujejo razne tvorbe, čire itd., v notranjosti telesa. Pričakujejo, da bodo v kratkem času začeli operirati s to metodo tudi ljudi in da v kratkem ne bo tako komplicirane operacije, ki bi je na ta nov, za bolnika gotovo veliko bolj »simpatičen« način, ne mogli operirati.

VAŠ OTROK SE NE UČI — DAJTE MU »DEANOL«

Razočarati vas moramo. Pri nas tega sredstva še nimamo v prodaji. Toda ameriški zdravnik Leon Oettinger je iznašel zdravilo, ki zdravi težko vzgojljive otroke. Ta medikament se imenuje »Deanol«. Rezultate svojega dela je ta zdravnik že predložil ameriškemu društvu strokovnjakov za preučevanje delovanja možgan in možganskega sistema.

»Deanol« je preizkusil na 108 otrocih, ki so veljali za pravcate divjake, nevzgojljive nature, neposlušneže in zabiteže. Po kratkem času so otroci hitreje obvladali branje, bili so prožnejši v računanju in pazlivejši so bili pri predavanjih v šoli. Od 108 otrok, prej absolutnih »cvekarjev«, je po šestih mesecih 8 otrok obvladalo snov v šoli z odličnim uspehom, nad 68 % otrok pa s prav dobrim uspehom. Vsekakor presenetljiv uspeh. Zdravljenje z »Deanolom« pa ima še eno dobro stran. Pri vseh otrokih, ki jih je dr. Oettinger zdravil, se je občutno povečal tudi tek.

DVE URI ŽIVLJENJA S PLASTIČNIM SRCEM

V neki ameriški kliniki so izrezali pravo srce in ga nadomestili s plastičnim. Uspeh je bil odličen, čeprav je žival po dveh urah poginila. Da je pes živel še dve uri po operaciji je velik korak naprej v prizadevanju, da bi nadomestil v primeru potrebe tudi ta tako važen organ živega organizma.

DOSTOJANSTVO IN LEPOTA

V daljni prijateljski Indiji je folklora živopisna in bogata. Moderni čas ni potisnil prelepih običajev, ljudskih plesov in pesmi v pozabo. V bujnosti narodnih noš je Indija zelo blizu naši Srbiji, Bosni, Makedoniji in Črni Gori. Mar ni dostojanstvena plesalka na obali, ki jo zalivajo valovi prostranega Indijskega oceana?

8

PIRATI v Tasmanskem morju

CHARLES ANSON

Gilbert se je lotil skrbnega proučevanja zapadnega otoka; ugotovil je, da je njegov zemljevid dokaj pomanjkljiv, ker je bila oblikovitost goratega predela skrajno površno zarisana. Označena je bila samo smer verige vzpetin in ugasli ognjenik, ki je tvoril nekakšno središče. In vendar je bila zelo velika možnost, da se nekje na vzhodni strani ob vznožju teh gora nahaja skrit zaliv, ugoden za skrivališče piratske ladje.

Jutri bo z motornim čolnom obkrožil zapadni otok in posebno skrbno preiskal vzhodno obalo. Če ne najde nobenega sledu, je bila vse pač le pomota, napačna hipoteza, ali pa leži tak čudežen zaliv kljub vsemu na vzhodnem otoku. Kako da se tega ni že poprej domislil? Resnica je skoro vedno zelo preprosta.

Kljuka na vratih se je mahoma stresla in začul se je močan Charlesov glas.

»Kaj vraga pa se zaklepate!«

Gilbert je brž pospravil papirje in legel na posteljo.

»Prejle sem vas videl, ko ste prišli,« je klical Charles. »Ali spite?«

»Kdo pa je,« je vprašal Gilbert z zaspanim glasom in se prevalil, da so vzmeti na postelji zaškripale.

»Charles. Ali spite?«

»Spal sem, pa ste me zbudili.«

Gilbert je vstal in odklenil vrata.

»Že vse popoldne vas iščem,« je rekel Charles, ko je vstopil. »Kje pa ste bili?«

»Obiskal sem onega Nemca, kako se mu že pravi? Prav prikupen in gostoljuben človek je.«

»Molckeja. Meni ni posebno všeč, že zato, ker je Nemec. Miss Jane in Miss Ellen vas vabijo na vožnjo z jadrnico. Ali imate čas?«

»O, vsekakor, kaj pa naj imam drugega kot čas. Je Miss Alice tudi poleg?«

»Pravi, da jo boli glava.«

»Smola. Nekako izogiba se me. Kaj neki je temu vzrok?«

»Alice je, med nama povedano, precej domišljava, veste. Samo princ ji ni dovolj. Morali bi biti najmanj kralj in še zelo lep povrhu, potem bi ji bili nemara všeč.«

»Dragi prijatelj, sedite. Vam lahko zaupam, česar ne bi povedal živi duši. Blazno sem zaljubljen v Miss Alice.«

»To ste mi povedali najmanj že petnajstkrat. Potolažite se, vedno ni mogoče uspeti, posebno pri takšnih ženskah ne, kot je Miss Alice.«

»Obupan sem, dragi Charles, do kraja obupan.«

»Pridete kmalu? Počakali vas bomo pri pomolu.«

»Takoj, samo preoblečem se.«

Jadrnica je bila privezana ob pomolu. Ellen in Jane sta si dajali opravka okoli vrvi in jader. Charles jima je pomagal. Jim je pritekel za Gilbertom iz kluba in ga vprašal, če gre z njimi jadrat.

»Pa jasno,« je rekel Gilbert. »Nič ni lepšega, kakor je vožnja z jadrnico. Čemu ni Petra?«

»Kaj vem jaz, kod hodi,« je odvrnil Jim. »Veter je čudovit, glejte, valovi tam zunaj se že kodrajo.«

Jane in Ellen sta obsuli Gilberta z vprašanji, kod je hodil vse popoldne in čemu je obljubil, da bo že ob štirih pri njih, zdaj pa je ura šest, kje se je navadil te točnosti in če je to pri princih običajno.

»Pozabil sem,« se je opravičeval. »Zares sem čisto pozabil.«

»Ali vam lahko pomagam?« je vprašal Ellen in prijel njene roke namesto vrvi.

»Sploh ne,« je rekla Jane. »Ob vaši pomoči bi se utegnili vsi prevreči. Saj nimate niti pojma o jadrnicah.«

»Nič ne de. Če se prevrnemo, bomo pač plavali.«

»Bolje da ne,« je rekla Ellen resno. »Morski psi požro vsak teden kakšnega potapljača.«

Z združenimi močmi so dvignili glavno jadro, Jim je odvezal vrvi in spretno skočil na palubo.

Jadrnica je z rahlimi trzljaji odplula preko lagune. Jim je razpel še ostala jadra. Spretno so prekrižarili nevarne čeri ob vhodu in izpluli na odprto morje.

Tod se je v ploskve jader uprl močan veter. Jadrnica se je močno nagnila, zadrhtela, kakor da je živa in kakor puščica šinila naprej. Njeno vitko telo se je v sunkih dvigalo in spuščalo, s pramcem je rezala valove, da so pene brizgale na krov. Pri manevriranju so imeli dosti truda z velikim jadrom in pri nekem obratu je Ellen omahnila, zavrtela se je kot balerina in padla v vodo. V hipu je izginila za grebenom velikega vala. Jane je kriknila in si prizadevala obrniti krmilo, toda uporno plovilo je ni hotelo ubogati. Gilbert ni okleval. Skočil je v vodo in s silnimi zamahi zaplaval proti mestu, kjer je izginila Ellen. Ta se je precej spet pokazala na površju, toda izčrpana, ker je pri padcu zajela vodo v pljuča. Kašljala je in lovila sapo. Preden jo je utegnil zagrniti nov val, je bil Gilbert že pri njej. Prijel jo je krog pasu in obdržal na površju. Dobrih deset minut sta se tako borila z naraščajočo močjo valov. V tem je uspelo Charlesu, Jane in Jimu zviti nekaj jader in obrniti proti mestu nesreče.

»Drži jo, ima jo!« je vpil Jim. »Prihajamo!«

Jane je bila kar odličen krmar. Z nenavadno spretnostjo je zaplula tik mimo njiju, Charles pa je medtem vrgel pleteno lestev, ki jo je Gilbert z eno roko spretno ujel.

Ko so ju potegnili na krov se je Ellen onesvestila. Spravili so jo v podkrovje in ji z umetnim dihanjem pomagali spet k zavesti.

»Vrag vas vzemi,« je rekel Charles občudujoče. »Za princa plavate kar predobro.«

»Plavanja me je naučil moj oče, ki je bil strasten ljubitelj tega športa.«

»Naj vas je učil kdorkoli,« je rekel Charles in ga gledal z odprtimi usti,« prekleto dobro plavate, to je vse, kar vem.«

Šele ob trdem mraku so dosegli laguno.

Na pomolu sta jih čakala Alice in Peter.

»Bili smo v skrbeh,« je rekla Alice. Hoteli smo z motornim čolnom za vami.«

Jim je na dolgo in široko popisal nezgodo in kar ni mogel prehvaliti Gilbertovega poguma.

»Vražje dobro plava,« je kar naprej ponavljal Charles. »Za princa plava neverjetno dobro.«

»Nehajte že s tem vašim večnim princem,« je rekel Gilbert. »Saj dobro veste, da nočem biti princ, dokler sem na Flyntovih otokih. Imejte malo usmiljenja.«

Vsi skupaj so potem sedli v motorni čoln in se odpeljali na vzhodni otok. V velikem salonu Wrightove hiše so zakurili v kaminu, Peter je skuhal grog, pekli so klobase na ražnju in kramljali.

Gilbert se je kmalu poslovil, češ da je utrujen in se vrnil na zapadni otok v svojo sobo. Ura se je že bližala pol deseti, on pa je hotel še to noč preiskati del zapadne obale po kopnem. Vreme je bilo kakor nalašč za takšen pohod; bilo je oblačno in veter je z vsakim trenutkom naraščal.

Preko prsnega koša si je pripel pas z naramnicami in tokom s Coltom na dvanajst strelov. Oblekel je hlače iz temne jadrovine, prav takšen jopič in obul čevlje z gumastimi podplati. V žep jopiča je vtaknil baterijo in tiho odprl vrata. Boy je že spal, ali pa je šel dvorit lepi otočanki, ki ji je bilo ime Negakura in je po pripovedi domačinov vlekla vse moške za nos. Pravili so, da se bosta poročila.

Na hodniku je bilo vse tiho. Gilbert se je previdno splazil do hišnih vrat in jih počasi odprl. Nikogar ni bilo v bližini. Mlačen veter je v sunkih dvigal pesek in ga s šumom sipal preko palmovega gozda. Od lagune sem se je čulo butanje valov v obalo.

Preko sipin je prispel do steze, ki je vodila proti Molckejevi hiši. Nekaj časa je šel tipaje po njej in potem krenil navkreber proti zapadu. Na nekaterih mestih je bila goščava skoro neprehodna, da se je komaj preril skoznjo. Napredoval je dosti počasneje, kot je bil mislil. Polnoč je že davno minila, ko je dosegel vznožje ognjenika. Sklenil je, da se povzpne nanj, pregleda okolico in se potem prej ko mogoče vrne. Čez pol ure je priplezal do vrha. Previdno je posvetil v žrelo, ki je bilo kdo ve koliko stoletij že zasuto. Na dnu plitke kotanje je rasla visoka trava.

V smeri proti vzhodu je videl medlo luč. Tam nekje je morala biti Molckejeva hiša. Na nasprotni strani je vladala popolna tema. Toda ne! Zazdelo se mu je, da vidi komaj opazno svetlobo, ki se je počasi pomikala vzdolž zapadne obale. Izginjala je in se spet prikazovala, nato je krenila proti celini in končno izginila. Napeto je strmel v temo, da so ga bolele lične mišice, toda luč se ni več prikazala. Če se mu je samo zdelo?